Թ. ՏԱՐԻ 2492 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 10 ՄԱՐԵՐԻ 4384 16 ՄԱՅԻՍ 1892 2 ԶԻԼՔԱԴԷ 1309 ՇԱԲԱԹ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՍԼԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ Գալաթիա, Կ. Պոլիս

درعليه اداره‌سنه آره‌ولك غزه‌سى

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԳԻՐ

Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱՖԱՆՈՒԹԻՒՆ ԱԳՐՈՒԹԻՒՆԻ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան դրամագլուխ 150
» » Վեցամսեայ 75
» » Եռամսեայ 40
Օտար երկիրներ Տարեկան 56
» » Վեցամսեայ 28
Ընտիր թուղթի վրայ մասնաւոր տպագր. Տարեկան Օսմ. Ոսկի 2
Գաւառաց. թղթատարի ձախէն միօրեայ Դրուշ 50

Խմբագրութեանս ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն եւ չի տրուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, ՄԱՅԻՍ 16/28 1892

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՁԱՐԳԱՑՈՒՄ

Կ. Պոլսոյ համար շաբթուս կարեւոր դէպքն է, Օսմանեան Կայս. Պանքայի նոր շէնքին բացումը, բովանդակ Թուրքիոյ համար ևս նշանակութիւն մ'ունի, զոր երկու բառով ի վեր հանել կ'ուզենք այսօր։ Եթէ Օսմանեան Պանքան, հիմնապէս անգլիական ձեռնարկութիւն, Թուրքիոյ մէջ շահաւոր գործ մը չընէր, և յապագային աւելի շահաւոր գործեր ընելու յոյս չունենար, անշուշտ չէր կառուցաներ այս հոյակապ շէնք, որուն համար, Ռէժիի Ընկերութեան հետ մէկտեղ, իբր 100,000 անգլ. ոսկւոյ ծախք ըրած է կ'ըսուի։ Բայց ինչպէս Սըր Էտկար Վինսընդ, անգլիացի և ֆրանսայի նշանաւոր ելմտագէտներն ևս որք կը գտնուին ի գլուխ Օսմ. Պանքայի, կը հաւատան թէ Թուրքիոյ տնտեսական զարգացման և թէ Օսմ. Պանքայի ապագայ կարեւորագոյն շահագործութեան ի Թուրքիա։ Սըր Էտկար որոշ իրողութիւն մը յիշեց ի հաստատութիւն այս կարծեաց։ 10 տարիէ հետէ չմնուելով, երկաթուղեայ երկայնութիւնն երկու հազար քիլոմէթրի հասած է, և 1,500 քիլոմէթր ևս չմնացեալ վրայ է։ Այս երկաթուղիք պարապ կենալու սահմանուած չեն անշուշտ։ Ուրեմն, վաճառականութիւնն ապագայ ունի այս երկրի մէջ, և եթէ վաճառականութիւն կայ, տեղանաւորութիւն ալ պիտի ըլլայ։

Այս խորհրդածութիւնն ամբողջացնելու համար պէտք է յարենք թէ Թուրքիոյ վաճառականութեան վիճակը Կ. Պոլսոյ վաճառականութեան վիճակէն դատելու չենք անպատճառ։ Թուրքիոյ ընդարձակ տարածութեանց վաճառականութեան մեծագոյն և գրէթէ միակ կեդրոնն առաջ Կ. Պոլիս էր։ Երկաթուղիք սա առաւելութիւն ունին որ կեդրոնները կը բաժնեն, կը տարաբաժնեն, կը բազմապատկեն։ Այսօր իզմիր և Սելանիկ Թուրքիոյ ներքին դաւառաց հետ երկաթուղոյ այնպիսի հաղորդակցութիւններ ունին որոնցմէ զուրկ էին յառաջ, և այժմ իրենք են այն դաւառաց վաճառականութեան կեդրոններն։ Այս և ուրիշ հանգամանքներ կրնան ուրիշ ճամբայներու փոխադրել Կ. Պոլսոյ վաճառականութիւնը, բայց իր ամբողջութեամբ Թուրքիոյ վաճառականութիւնը չեն պակասցներ։ Այս դէպ ամբողջանալով Կ. Պոլիս ևս իր առեւտրական տեսակէտով մասամբ նուազեալ կարեւորութիւնը պիտի վերստանայ, օրինակի համար երբ Էնկիւրիի գիծն ամբողջանայ, և երբ Կ. Պոլիս Սելանիկի հետ կապուի երկաթեայ գծով, ինչպէս կայսերական իրատէն ելաւ անցեալ օր։ Այս և սոյն կարգի հանրօգուտ շինութիւնք ուղղակէս պիտի սատարեն Թուրքիոյ երկրագործութեան, պիտի դիւրացնեն վաճառականութիւնն, և անուղղակէս յապաղ պիտի բերեն տեղանաւորական գործունէութիւն, որ երկրագործութեան և վաճառականութեան ետեւէն կ'երթայ միշտ, և իր վարկի դիւրութեամբ աւելի ևս կ'ոգեւորէ զանոնք։

Խնդիրն այն է որ այս ամէն տնտեսական շարժմանց մէջ մերայինք ինչ բաժին պիտի ունենան։ Հինգշաբթի աւուր բացման հանդիսին ներկայ գտնուող Հայու մը անկարելի էր չմտիլ Հայոց երբեմնի մեծագոյն կարեւորութիւնն Օսմանեան Պանքային մէջ իսկ, Հայոց երբեմնի ընդարձակագոյն տեղանաւորութիւնը Կ. Պոլսոյ հրապարակին վրայ, գեղեցիկ պատեհութիւններն որոնցմէ չգիտցան օգտուիլ նոյն տեղանաւորութիւնն ապահով եւ տեւական հիման վրայ դնելու համար, և մտցուն յարում եւրոպայի և յոյն տեղանաւորք և դրամատերք, հինգշաբթի աւուր հանդիսին մէջ տիրող այն տարերք, զլեցին անցան իրենց հայ մրցակիցներ, Լուրցնելով զրեթէ ամէն շահաւէտ ձեռնարկութիւն, և ընկերական դործառնութեանց մէջ միլիոնները բարդելով իրենք, երբ Հայք հազարներով կը շատանային լոկ անհատական ձեռնարկութեանց մէջ։ Այնպիսի ժամանակ մը երբ Հայք կարեւոր ազդեցութիւն ունէին տեղանաւորական գործոց մէջ, չմոռաբերեցին կամ չաջողեցան մասնաւոր դրամատուն մը հիմնել, մինչ Յոյնք քանի մը հատ հիմնեցին միայն ի Կ. Պոլիս, անոնց զատ զորս կը շահագործեն ամէն յունական կեդրոններու մէջ ի Յունաստան, ի Ռումանիա, ի Հարաւային Ռուսիա և յԱնգլիա։ Դեռ ոմն ամիս յառաջ հիմնեցին Միհրկլիի Պանքան, և անցեալ օր կը ցուցնէինք թէ նախնական ծախքերն հանելէն եւք կլորիկ ահ մը գանձելու դոհունակութիւնն հունեցած են։ Հայոց կողմէ ոչինչ նորութիւն. ընդհակառակն, անհատական ոյժեր առանձին մնալով աւելի կը տկարանան։ Զենք ուրանար ինքնօգնութեան կարեւորութիւնն, և անշուշտ գոհութեամբ կը տեսնենք թէ մի քանի հայ տուներ պատուաւորապէս կը պահեն հայ տեղանաւորութեան համբաւն, եւրոպեան կանոնաւորութիւն մուծած լինելով նախնի արուեստեան դրութեանց մէջ։ Բայց ինչ որ այս տուներ ըրած են և կ'ընեն՝ առաջին քայլն է տեղանաւորութեան մէջ։ Պէտք էր որ այսօր ուենեայինք անոնց համախմբութեամբ ձեւացեալ տուն մը, լրջօրէն մասնակցելով հանրօգուտ ձեռնարկութեանց որք բացառապէս շահաւոր կրնան լինել Թուրքիոյ նման անտեսական տեսակէտով կոյս երկրի մը մէջ։ Ընկերովի գործողութիւնք որովհետեւ ցարդ չեն փորձուած ի մեզ, չի հետեւիր թէ ամուլ մնալու դատապարտուած ըլլան։ Նաւատիրութեան ընկերովի քաջալերական սկզբնաւորութիւնք կերեւին այսօր մեր մէջ։ Ո՞վ կարող է պնդել որ եթէ նոյն ոգին և ձեռներիցութիւնը Խրիմու պատերազմին ժամանակները կամ յաջորդ տարւոց մէջ երեւէին հայ դրամատերաց վրայ՝ չէինք ունենար այսօր շոգեմուտային շահաւէտ գործեր ընող գոնէ մէկ հոգւոր ընկերութիւն, յունական քանի մ'ընկերութեանց նման որք վերջին պատերազմէն յառաջ և յետոյ կազմուած են, և այսօր մեր կողմանց ծովային վաճառականութեան կարեւոր մէկ մասը ձեռք անցուցած են։

Փառաւոր չէնքն որոյ բացումը կատարեցաւ հինգշաբթի՝ հոգւոր բողոքի մէջ տնտեսական կարգի յոռետեսներուն դէմ, որք կը կարծեն թէ առեւտրական կեանք և գործունէութիւն կը պակսին այս կողմեր։ Առեւտրական և դրամական գործերը կրնան մէկ տարիին ձեռքէն եկնել և ուրիշ տարի մը անցնիլ, կրնան մէկ կեդրոնէ տեղափոխուիլ ուրիշ կեդրոն մը կամ՝ կեդրոններ, բայց երկրին մէջ ոչ վաճառականութիւն ոչ տեղանաւորութիւն կը պակսին ապով, երբ կը տեսնենք թէ օտարազգիք միշտ ամենքան յարգ կ'ընծայեն այս երկրին արժեքներոց, որոց մեծագոյն մասն իրենց սեփականած են, երբ կը տեսնենք որ նոյն օտարազգիք այսօր կատարեալ վստահութեամբ միլիոններ կը ծախսեն Թուրքիոյ մէջ շէնքեր կանգնելու, նոր հաստատութիւններ ձեւացնելու, ընկերութիւններ հիմնելու, հանրօգուտ ձեռնարկութեանց արտօնութիւններ ստանալու։ Անճար մնացեալ ծոյլ և անկարող տարրերու յատուկ է յոռետես ոգւով կալ մնալ անշարժ և դիտել այլոց յուսալից և եռանդուն գործունէութիւն։ Իրաւ է որ մերայինք դիւրին ժամանակներու մէջ վատակու քաջալարժ՝ կը դժկամակին երբ մրցմամբ շահելու ժամն եկած հասած է։ Բայց ի՞նչ ընենք, այս է կեանք. — պայքար, մրցում, Struggle for life, «կենսամարտ», — որ ապաքէն «հացի կռիւ» անուան ներքեւ՝ ի վաղուց ծանօթ էր մեր շուկայի խանութպաններուն հասարակ ողջմտութեան։ Այս տնտեսական պայքարի մէջ յաջողութիւնն ամենէն յուսալից և ամենէն կորովալից տարրին վերապահեալ է, և հինգշաբթի աւուր հանդիսին մէջ եւրոպացի և յոյն հիւրերու և հանդիսականներու հոգ և սեղմ կարդերուն վրայ ակնարկ մը նետել բաւ էր համոզելու թէ այս երկրին մէջ, Թուրքիոյ մէջ, գործեր ընելու և շահաւէտ գործեր ընելու օրշափ հասատա կամեցողութեամբ ողջրեալ են։ Կը փափաքինք որ այն զօրաւոր կամեցողութենէն մերայինք ևս ազդուէին, և իրենց վերապահեալ դիրքերը դրաւելու կամ պահպանելու հոգ տանէին երբ շատ ուշ չէ արդէն։

ՔԻՆԱԽՆԴԻՐ ԱՄՈՒՍԻՆ

ՏԻՐԲՆԻ ԴԱՏԸ

Ներկայ տարւոյ փետրուար ամսուն եղերական ոճիր մը գործուեցաւ Ֆրանսայի հարաւակողմը, Բան գաւառակին մէջ, գեղեցիկ օթէլին մէջ, հետեւեալ պարագայներով։

Այդ տեսակն անձինքն են՝ սիրահար մը՝ Պ. Էմիլ Ապէյլ, ամուսնացեալ կին մը՝ Տիկ. Բաբբը Տիքրն, և սորա ամուսինը՝ Տիքրն։

Պ. Էմիլ Ապէյլի մասին քիչ բան կայ ըսելու։ Իր հայրը հարստացած էր իր ճարտարուեստական ձեռնարկներուն մէջ, մասնաւորապէս Սուէզի ջրանցին բաժնեթուղթերէն։ Ինք, երիտասարդութեանը մուտք էր գիւանագիտական ասպարէզին մէջ և շատ տարիներէ ի վեր Ռաչինկիքնի ֆրանսական դեսպանատան մէջ քարտուղարի պաշտօն կը վարէր, բայց իր հրաժարականը տարով՝ Ֆրանսա դարձած էր՝ գեղջ եւ ցուցակեաց դեռնք մը վարելու համար այնուհետեւ։ Երջին ընտրութեանց մէջ ներկայացած էր Ռէյմսի կողմէ իբր Պուլանժէական ընտրելի, բայց չէր յաջողած։

Իսկ Պ. Տիքրն, Ամերիկացի վաճառականի մը որդի, ժառանգած է քսան հազար սկուդ տարեկան եկամուտ մը, ամուսնացած է տիկնայ Պարտուէլի աղջկան հետ և ճանաչուիլ մուլութենէն բռնուած է։

Անկից յետոյ, ամէն տեղ կ'երեւէր նա իր կնոջ հետ երկու տարին անգամ մը զատ զատ մուտքագրելով ընտանիքին վրայ, Նիսի, Բանի, Թրուվիլի և նոյն իսկ Փարիզի օթէլներուն մէջ բնակելով եղանակին համեմատ։

Որոշ չգիտցուիր թէ 1888 էն սկսեալ, Տիկին Տիքրն ինչ տեսակ յարաբերութիւններ հաստատած էր Պ. Էմիլ Ապէյլի հետ։ Ստոյգը սա է որ անանուն նամակներ անմիջապէս գուշացին անտեղեակ ամուսինն ընդդէմ այն հրապուրանաց զորս փարիզեան կեանքը կրնար ազդել գեղեցիկ և վայելչաբար կնոջ մը վրայ։ Պ. Տիքրն զգաստացաւ։ Կինը դառնութեամբ ամուսնոյն երեսին ուրացաւ իր մարդութիւնը, վերջապէս յաջողեցաւ ցրուել իր առաջին կասկածները և 1889ին, երկու ամուսինք սիրալիր կապուելով Ամերիկա ուղեւորած էին, երբ նամակ մը երեւան ելնելով՝ Պ. Տիքրնի նախանձութիւնն արծարծեցաւ։ Տիկ. Տիքրն անառեմութեամբ զարակի մը մէջ թաղած էր այս նամակ որ կը սկսէր սա բառերով։ «Սիրելի, ինչո՞ւ կարուեցար ինձ հետ.» եւ կը վերջանար Երեսի։ Ժողովոյ ընտրութեան մը պարագայներով։ Գիտնալով որ Պ. Էմիլ Ապէյլ այն միջոցին իբր ընտրելի կը ներկայանար, Պ. Տիքրն երկար ատեն չէր կրնար վարանիլ կնոջը թղթակցին անուան մասին։

—Այս նամակը Պ. Ապէյլէն է, ըսաւ կընոջը։

—Պ. Ապէյլին ինձ գրելը լրութիւն է, պատասխանեց Տիկին Տիքրն, բայց բան մը չեմ կրնար ընել։

Եւ փոթորիկն անգամ մը ևս հանդարտեցաւ։

1891ին, Պ. և Տիկին Տիքրն նորէն Ֆրանսա դարձած էին, և Պ. Տիքրն զրեթէ մոռցած էր Պ. Էմիլ Ապէյլը, երբ իրիկուն մը ակումբի մը մէջ ճաշելէ եւք յանկարծ տուն դառնալով՝ այն սենեկին վարագոյրին ետեւէն ուր Տիկ. Տիքրն նոր աշխարհ բերած էր իր հինգերորդ զաւակը, երեւան հանեց՝ զո՞վ. . . միշտ դանիկա, միշտ Պ. Էմիլ Ապէյլը։

Պ. Տիքրն Համլէթի պէս չի պոռաց։ «Մուկ մը, վարագոյրին ետեւ մուկ մը։» Այլ մեծ ժիսը հանեց, ծառաները կանչելով, բարձրաձայն և վարանումով ըսելով թ՞ոնրնին թէ ինքն էր վերջին մանկան հայրն, յետոյ, քիչ քիչ հանդարտելով եւ կարծես չատանալով կնոջը տուած սա արդարացման։

—Բարեկամս, Պ. Ապէյլ հիւանդ կը կարծէր զիս։ Եկաւ այդպէսով տարու։ Խնդրեցի որ վեր եկնէ։ Ձեր յանկարծական գալուստը խոտոված գնա, անցեալին մէկ առերաւ կասկածն միտքն եկաւ, բայց, հաւատ որ բան մը չկիայ մեր միջեւ։

—Այդչափ մի՛ զայրանար, այդչափ մի բռնանար, կ'ըսէր զոքանչը, Պալտուին ծովակալին կինը։ Փարիզեան կեանքը կարգ մը ազատութիւններ ունի որք անմեղ են և զորս չի համեմատուիր համար յանցաւոր էք։ Ձեր կնոջ սիրտը պիտի պղտորէք, անիրաւաբար կասկածելով անոր վրայ։

Պ. Տիքրն ծռեց գլուխը և ամէն անցաւ։

Անցեալ յունիս ամսուն, բժիշկները խորհուրդ տուին Տիկին Տիքրնի Սէն-Մորիցի ջերմուկներն երթալու յանկարծին։ Մանաւանդ կինն հոն գնաց իր էն պզտիկ աղջկան հետ։ Պ. Տիքրն ալ միւս դաւակացն հետ Հոմպուրկ ուղեւորեցաւ։

Բայց այս բաժանում չի ցրուեց իր բուռն երկիւղները։ Նախանձութեան տագնապները նորէն գրաւած էին զնա։ Իր կասկածները կը յայտնէր կնոջը՝ շատ կծու նամակի մը մէջ։ Տիկին Տիքրն կը պատասխաներ՝ երեսին տալով իր յաւիտենական անվստահութիւնը, որ չիդերուն կը զպչէր, և արգիլելով որ իր քովը չերթայ, որպէս յայտարարած էր երիկը։

—Քանի մը շաբաթ ալ անցուցնելու եմ ոչխարի կարենամ տակալ ձեր տեսութեանը կ'ըսէր Պ. Տիքրնին։ Առ այժմ հանգիստ թողէք զիս։

Օգոստոս ամսուն վերջերը, Տիկ. Տիքրն Սէն-Մորիցէն հետեւեալ հեռագիրը կ'ուղղէր ամուսնոյն։

«Վաղը Կրամոն ընտանիքին հետ Իսպանիոյ լեռները կուգեւորինք։»

Ցանկարծ միտքը լուսաւորուելով, Պ. Տիքրն անմիջապէս հեռագրեց Սէն-Մորիցի օթէլին տիրոջը, որ պատասխանեց։

«Կրամոն ընտանիքը տասն և հինգ օրէ ի վեր մեկնած է Սէն-Մորիցէն։»

Եւ քա՞նչ պատճառաւ իրարմէ բաժնուինք, կը գոչէ կինն, ես բաւական երջանիկ եմ ձեզ հետ։

—Նստա ապէկ, կ'ըսէ Պ. Տիքրն և իր սենեակը կ'ելնէ՝ քիչ մը ապահովուած։

Եւ կը սկսի հանուիլ, երբ վերջին կասկած մը կ'ունցնի միտքին։

—Զբլլաշ Պ. Ապէյլ եկած ըլլայ։

Այս անխախտ գաղափարով առ լցեալ, Պ. Տիքրն կ'որոշէ նորէն վար իջնել ու կ'ելնէ։ ասանց կը գնէ կնոջը սենեկին դռանն և ձայն մը չի լսելով՝ վեր կ'երթայ։ Կէս ժամ կ'անցնի, նորէն կասկածները կը խուժեն։ Նորէն վար կ'իջնէ, և այս անգամ ակնոցը դրան կպցնելով որսակի կը լսէ Պ. Ապէյլի խռպոտ ձայնը։ Արիւնը քունքերը կը ցատքին։ Գահավիժօրէն իր սենեակը կ'երթայ բեւեռելու։ Կը կանչէ օթէլին քարտուղարն և կը հրամայէ որ իրեն հետեւի։ Կնոջը սենեկին դռանն առջեւ հասնելով,

—Բացէք, կը գոչէ ուժգնութեամբ զարնելով։

Պատասխան չկայ։ բացարձակ լռութիւն, լոյս մը կը մարի։

—Բացէ՛ք, կը կրկնէ Պ. Տիքրն, բացէ՛ք, ապա թէ ոչ կը խորտակեմ։

Այս սպառնալիքին վրայ, Տիկին Տիքրն կ'երեւի գիշերազգեստով, և յանկարծ կը մարէ ամուսնոյն ձեռքը գտնուած մոմը։ Բայց Պ. Տիքրն ժամանակ ունեցած էր աւրուած անկողինը տեսնելու։ Անմիջապէս կը վառէ քարտուղարին ձեռքը գտնուած ճրագն և սենեակէն ներս կը մտնէ, բարբառելով ապահով թէ մեկը պիտի գտնէր հոն։ Վարագոյրներուն ետին կը նայի, ոչ ոք։ Սրահը կ'անցնի և հոն, քաղաքթռուի մը հատն կը նշմարէ գլխու մը ստուերը։ Ճրագը սեղանին վրայ կը դնէ, քաղաքթռուին վրայ կը ցատքէ, երբոյ կը կրակէ բիսվոլվերը, և ձեռքը գնելով այն մարդուն ուսին որ կը պահուըտէր,

—Ա՜հ, ապէկ, կ'ըսէ, հոգ հանգիստ եմ։

Պ. Ապէյլ չի պատասխաներ։ Կապարին մէկը կուրծքը մխուած էր, միւսը փորը մտած և երբորդը պատին մէջ կորսուած էր։

Այն ատեն Պ. Տիքրն դառնալով օթէլի քարտուղարին՝ կ'ըսէ։

—Պարոն, ապէկ նայեցէք անկողնոյն։ Կը խնդրեմ հաստատեցէք բարձին վրայ երկու գլուխներու հետքերն և գացէք ոստիկանութեան իմց տուէք։

Այս ոստիկանութիւն բառն, կինն, որ ցայն վայր յոյժ հանդարտ կեցած էր, ամուսնոյն վրայ կը վազէ գոչելով.

—Դայթակղութիւն պէտք չէ՝ տղաքը մտածեցէք։

Սենեկապանուհին դեռնէն վերուցած էր Պ. Ապէյլն և կ'օգնէր իր սենեակն երթալու որ Տիկ. Տիքրնի սենեկէն կը բաժնուէր դուռով մը։ Ոստիկանութեան գործակիրն, քինախնդիր ամուսինը կ'ըսէ. «Կանխամտածութեամբ չը գործեցի այս ոճիրն, արիւնս գլուխս եկած էր երբ հոս նշմարեցի այս մարդն որ թշուառական մը է։»

* * *

Մայիս 20ին, Նիսի մէջ տեղի ունեցաւ այս եղերական ոճրին դատն, որ մեծ սրբայուզութիւն յառաջ բերած էր ամենուրեք։

Ժամն առտուան 9ին, Պ. Տիքրն կը մտնէ դատարանէն ներս, ուր բարձած էին երդուելիք։

Պ. Էմիլ Ապէյլի սպանիչը քառասուն և հինգ տարեկան մարդ մըն է, բարձրահասակ, նրբակազմ, կարճ մազերով, որք քունքերուն վրայ թեթեւակի ոսկեգոյն են, զինուորական պեխով։ Իր դիմագծերը զարմանալի կերպիւ կը նմանին Ֆրանսայի նախկին մեծ նախարարի մը Պ. Վալտէք-Ռուսոյի դէմքին։

Հասակը չիլ չիտակ է։ սեւ զգեստներ հագած է։ Ֆրանսերէնն ազէկ չի խօսիր, բայց իր գաղափարները կը յայտնէ այն ոչ-Ֆրանսացւոյ սեղմ եւ պարզ լեզուաւ, որք բաւական խնայողութիւն կ'ընեն։ Ատենն նախագահն է Էքսի ատենի խորհրդական Պ. Օգիրբէն։ Նիսի հանրապետական դատախազը՝ Տիս Մուսաոն դերկոմը, ամբաստանիչն է։

Վկայ քիչ կայ։ Տիկին Տիքրն, Էքիրնէյի շրջակայից մէկ վանքը քաշուած ըլլալով, հիւանդութեան վկայագիր մը ղրկած էր ատենին։

Սպանչին ի նպաստ վկայից մէջ են «Նիւեորք Հերըլտ»ի տնօրէնը Պ. Կորտոն-Պենեթ, և Շէրի երեսփոխան Մոնսոնին դերկոմը։

Նախագահին ամէն հարցման Պ. Տիքրն կը պատասխանէ հաստատ ձայնով, յոյժ տխրութեամբ, առանց ոչ և է պատուաբանութեան, երբեմն ֆրանսերէն, երբեմն անգլիերէն, թարգման Պ. Միսաքլիքի աջակցութեամբ։ Իր հանդարտ ու մեկ կերպարանն անմիջապէս համակրութիւն կը ներշնչէ ունկնդրելոց, որք քանիցս բուռն կերպով կը ծափահարեն զինքը։

Պ. Տիքրն ինքն անձամբ մանրամասն պատմելէ եւք ոճրին նախընթաց և յետագայ պարագայները, կ'ըսէ։

—Այսու հանդերձ ամբողջ կեանքիս մէջ պիտի ցաւիմ այս ըրածիս վրայ։ Մարդ մը մէկա կը ցաւի ուրիշ մարդ սպանած ըլլալուն (բուռն ծափահարութիւնք ունկնդրաց կողմէ)։

Վկայներէն Քանի ոստիկանութեան գործակալն, որ կոչուած էր Պ. Տիքրնը ձերբակալելու համար, սրտաբուխ պարագայ մը կը յայտնէ։ Պ. Ապէյլ, արդէն պառկած իր անկողնոյն մէջ՝ ի մահ վիրաւորեալ, յամառութեամբ կը կրկնէր՝ փորձելով յաղթել իր ցաւերուն՝ թէ բան մը չէր, թէ վիրաւորուած չէր, և վերմակը կուրծքին վրայ տանելով, կը փորձէր ծածկել արիւնն որ դուրս կը հոսէր իր վերքերէն։

Փարիզի հիւանդանոցի ներքին բժիշկներէն Պ. Վանոքսէ որ այն ատեն կը գտնուէր ի Բան և Տոքթ. Էսքրաճ՝ հակառակ իրենց ամէն ջանից՝ չի կրցան ազատել զրժբախտ Ապէյլը։ Կապարներէ մին թափանցած էր ազդրներուն մէջ և յաջորդ օրը, առաւօտուն, վիրաւորը կը մեռնէր ասատիկ որովայնատապի մը հետեւանքը։

Ներկայ էր նաեւ Ուինտսորի օթէլին տէրը, ուր Պ. Ապէյլ բնակեցաւ՝ Սբլանտիա օթէլը՝ Տիկին Տիքրնի միանալէն առաջ։ ամենեին ուշադրութիւն չէ ըրած Ատամ անուն որով կը ներկայանար ճամբորդը։ «Մէնքան Ադամեր կան, կը յաւելու այս դուարթ պանդոկապետը, աշխարհիս սկիզբէն ի վեր»։ Այս խոշոր պարանոիան զուարթութիւն յառաջ կը բերէ սրահին մէջ։

Սմբատանեանին պաշտպան փաստաբան Պ. Տրմանժի ջատագովական ճառէն ետք, երդուեալք խորհրդակցութեան սրահը կը քաշուին և կէս ժամ ետքը սենեակ դառնալով կը կարդացուի վճիռը, որով Պ. Տիքրն միամեայ բանտարկութեան կը դատապարտուի։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՕՐՈՒՆՆ ԴԻՊԻԵՐ ԵՒ ԽՆԴԻՐՆԵՐ

Պ. Ճոլիկդիի նախարարութիւնն ամբողջացաւ՝ անուանմամբ նախարարական խորհրդականաց, և յետ այս գործողութեան, աւելի ևս որոշ է թէ խաղալ նոր կառավարութիւնը քաղաքական Պ. Քրիսպիի ուղղակի տարմին մէ։ Պ. Քրիսպի է անանուն պետն արդի վարչութեան, և երբեակ Նիզակակցութեան դատն աւելի քան երբեք զօրաւոր է Խալիոյ մէջ, ի հեճուկս Ֆրանսայի քննադատաց։

—Կոմս Հէրպերդ Պիզմարք իւր նշանածին՝ Օր. Մարկրիտ Հոյոսի և իւր ապագայ զաքանչին ու աներոջ հետ Ֆրիդրիխսրուհ եկաւ իւր հօր քով։ Պիզմարք իշխան և իշխանուհին ընդունեցին զանոնք, և մեծակայ վայրերու բնակիչք մեծ բազմութեամբ հաւաքուելով, համակրանից ցոյցեր ըրին։ Յատկապէս Տրէզդէնէ կատարեալ եկած երգեցիկ խումբ մը զանազան երգեր նուագեց։ Պիզմարք իշխան ընդհանրութիւն յայտնելով, բացարեց դրականութեան, բանաստեղծութեան և երգերու կարեւորութիւնն, որք համերաշխութեան զգացումը կ'արծարծեն Գերմանիոյ այլ և այլ մասանց ժողովրդոց մէջ, և վառ կը պահեն գերմանական զգացումները։

—Պ. Թրիբուբիսի ընարական յաղթանակն իմացուելէն ի վեր, հելլենական թուղթերն համեմատապէս լաւ վիճակի մէջ են։ և ոսկւոյ բացառիկ ոսկն իջնելու վրայ է, (այսինքն՝ արտամի թղթադրամի յարգ դանելու վրայ է։)

—Անգլիոյ Երեսի. Ժողովոյն մէջ, Պ. Պալֆուր Իտալիայի տեղային կամ դաւառային կառավարութեան համար ներկայացուցած ծրագիրը պաշտպանելով, բացարեց դաղափար մը զոր

մի քանի շաբաթ յառաջ Լորա Սալզպերի արտայայտելուն համար ոչ նուազ քննադատուած էր։ Այսինքն՝ Խորհրդարանք սամնակարող չեն, անընդունելի օրէնքներ չեն կրնար հաստատել։ և եթէ ժողովրդային տարրի մը բացորոշ իրաւունքը կապող օրէնքներ դնել համարձակին, կրնան ընդդիմութեան բախիլ նոյն տարրին կողմէ։ Այդ, Իռլանդայի մէջ Ուլսթերի անգլիական բողոքական գաւառը չուզեր հպատակիլ կաթոլիկ և իռլանդայի վարչութեան մը, եթէ երբեք այնպիսի վարչութիւն մը հաստատուի։ Ուրեմն, մինչեւ իսկ եթէ անգլիական Խորհրդարանն հաւանի Տըպլինի մէջ իռլանդական Խորհրդարանի մը հաստատման, Լորա Սալզպերի և իրմէ ետքը Պ։ Պալֆուր կը հաստատեն թէ Ուլսթերցիք իրաւունք պիտի ունենան չհաւանելու այնպիսի գրութեան, և անխտիր ամէն միջոցներով հակառակելու ի Տըպլին հաստատելի Խորհրդարանին։ որովհետեւ Լոնտոնի Խորհրդարանն, ո՛րչափ եւս օրինաւոր իշխանութիւն մ'ի գործ կը դնէ, բայց ազգի մը որոշ մէկ հատուածին, որպէս են Ուլսթերցիք, բացայայտ իրաւունքներն ոտնակոխ ընելու իրաւունք չունի։ Առ այս Իռլանդացիք կը պատասխանեն. «Փոքրամասնութեան մը վայելած իրաւունքը մեծամասնութիւնն անշուշտ կը վայելէ։ Արդ, երբ Իռլանդայի ժողովրդեան մէկ փոքրամասնութեան իրաւունք կը ճանչէք ամէն միջոցներով հակառակիլ Լոնտոնի Խորհրդարանին անհաճոյ մէկ օրէնութեան, Իռլանդայի ժողովրդեան մեծամասնութեան ալ կուսա՞ք նոյն իրաւունքը՝ նոյն Խորհրդարանին հակառակելու, քանի որ Իռլանդական Խորհրդարանին Ընդունելն ի վեր Լոնտոնի Խորհրդարանին Իռլանդայի մասին ըրած կարգադրութիւնք անհաճոյ են Իռլանդացի ազգին մեծամասնութեան։»

—Պ։ Պալֆուրի պաշտպանած ծրագիրն ընդունուեցաւ 247ի դէմ 339 քուէով, այսինքն՝ սովորական մեծամասնութեամբ զոր Պահպանողականք և Միութենականք ունին Ազատականաց և Իռլանդացւոց վրայ։ Այս ծրագրով, ընդարձակ գրութեամբ գաւառային ժողովներ պիտի կազմուին, որք՝ որոշեալ պայմաններով՝ արտօնեալ պիտի ըլլան տեղային գործերը վարելու։ Բայց Իռլանդայիք աւելի իրաւունքներ կը պահանջեն։

—«Արեւելք»ի այս աւուր թուով պատմուած Տիբրնի ամուսնական դասն Անգլիացիք Ֆրանսացւոց։ չափ հետաքրքրութեամբ կարդացին։ Ընդհանրապէս սա կարծիքը կը յայտնուի թէ քանի որ Ֆրանսայի մէջ ամուսնալուծման օրէնք մը կայ այժմ, Պ։ Տիբրն իր կնոջ անհաւատարմութիւնն օրինապէս հաստատելէն ետեւ կարող էր խզել ամուսնութիւնը, կինը դատապարտել տալով, և գաւակներն իւր քով առնուլ այնուհետեւ։ Քանի որ օրինական միջոց մը կար անել կացութենէ մը դուրս ելնելու, Պ։ Տիբրն զէնքի դիմելու իրաւունք չունէր։ Եթէ ամուսնալուծման օրէնքը տակաւին հաստատուած չըլլար, Պ։ Տիբրն անճար մնացեալ, կրնար յուսահատական միջոցի մը դիմել իւր պատիւը պաշտպանելու համար։ Բայց հիմակ այնպէս չէ, և Պ։ Տիբրն ո՛չ իակ կրնար առարկել թէ յանկարծակիի եկաւ։ զի իւր կնոջ անհաւատարմութեան վրայ կասկածներ յղանալու առիթ ունեցած էր արդէն։

—Սուսերամարդի դատաւոր Պ։ Ռուլէ, որոյ քառեակ մեծամարտք պատմուեցան, նամակ մը գրելով առ «Թան» կը ծանուցանէ թէ ինք այն պատմութիւնը դիտմամբ չմնած էր Փարիզի լրագրաց դիւրահաւանութիւնը փորձելու համար։

—Լինչի օրէնքը, Ֆրանսական իշխանութեանց լուն հաւանութեամբ, հաստատուեր է Այժերիի մէջ եւս, ուր տեղ տեղ ոստիկանաց և դատաւորաց թիւն անբաւական գալով, տեղացիք, բարմաթիւ չարագործաց դէմ իրենք զիրենք պաշտպանելու համար, արդարութիւնն իրենց ձեռամբ ի գործ դրեր են։ Օրինակի համար, անցեալ օր Այժերիայի Արաբ մը, Բոնգանդին քաղաքին մօտ մարդի աղջիկ մը բռնաբարած և սպանած ըլլալով, տեղացիք ոմանք անոր եռեւէն ինկած և բռնելով անգունդի մը խորը գլորած են։ Մէկ ու կէս տարիէ հետէ, Ֆրանսայի գաղթականք և պատուաւոր ընտիրներ ութ ոճրագործներ գարկած սպանած են՝ սպանութեան և աւազակութեան դէպքերու պատճառաւ, տեսնելով որ առաձեռն միջոց չկայ զանոնք արդարութեան յանձնելու։

—Ֆրտերիկ Տիմնի, որ (ինչպէս արդէն պատմուեցաւ «Արեւելք»ի մէջ) իւր կինն սպանած և բակին ներքեւ թաղած լինելուն համար դատապարտուած էր ի Մէլբուրն, Աւստրալիա, նոյն քաղաքի բանտին մէջ ի կախաղան հանուեցաւ մայիս 23ին։

—Պրազիլիոյ Հանրապետութեան սահմանադրութեան մը, Սոլիմոս անուն, որ Մաթօ Կրոսոյի ազատամարտիչը զսպելու կը զրկուէր, Ուրուկուէյի ծովեզերքին անցած պահուն, Բոլոնիօ հրամանդան կոչուած յոյժ վտանգաւոր տեղն ինկաւ հովերու սաստկութենէն, և ամբողջովին կորաւ։ Նաւապետն և 125 նաւազք մեռան։ հինգ հոգիք միայն ազատեցան։

—Անցեալ ուրբաթ գիշեր և շաբաթ առաւու ի Փարիզ երեք հրդեհներ տեղի ունեցան, որոց մին մանաւանդ բաւական հետաքրքրաշարժ։ Ի Ռէյյի ապարանի վաճառանոց մը բռնկելով, 14 տուներ այրեցան, և կրակը ծաւալեցաւ Լիոնի երկաթուղոյ շտեմարաններուն և ախոռներուն։ Տեղւոյն բնակչաց ահ ու սարսափն աննկարագրելի էր երբ՝ կարելի չլինելով ձիերը մէկիկ մէկիկ ազատել՝ ախոռները բացուեցան և կենդանիք սանձարձակ թողուելով, մէկ մէկ կողմ վազեցին փախան՝ իրենք ալ սարսափահար, կամ լաւ եւս՝ գիւահար վիճակի մէջ։

—Այսօր առնուած անդ։ լրագրաց մէջ Ռիմիերի հեռագիր մը հրատարակուած է, որ կ'ըսէ թէ Պ։ Պ։ Էլի Լէոնի և Աղարեանի վերջնական առաջարկն այս է՝ Օսմ։ Պարտուց փոփոխման համար։ —Ա. Կարգին տարի 800 նոր արժեթուղթ փոխանակ 1,000 արդի արժեթուղթի։ Բ. Կարգին՝ 450 նոր, փոխանակ 1,000 արդի թղթոց։ Գ. և Դ. Կարգերուն 350 նոր, փոխանակ 1,000 թղթոց։ Նոր արժեթուղթ 4 % տոկոս և ¼ % գլխաւոր պիտի ունենան։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՎԵՐԱԴԱՐՁ ՊԱՏԳԱՄԱՒՈՐԱՑ

Այս առաւօտ Մ—ի՝ շոգենաւով Կ. Պոլիս դարձան Գեր։ Օրմանեան Սրբազան, Սահեան եպիսկոպոս Ցովանիսեան, Գալատիոյ եկեղեցական պատգամաւոր Վարդերեան Տէր Խորէն քահանայ և Դասպար էֆէնտի Դասպարեան՝ աշխարհական պատգամաւոր Նիկոմիդիոյ։

Այս աւուր ռուսական շոգենաւով կը դառնան Գեր։ Մեսրոպ եպիսկոպոս Սուքիասեան, Հմայեակ եպիսկոպոս Դիմաքսեան, Ցովհաննէս վարդապետ Արշարունի և Մաքսուտ էֆէնտի Սանտալճեան։

Դառնալոց այն պատգամաւորք որք Տրապիզոնի ճամբով ուղեւորած էին ի Թիֆլիզ, նոյն ճանբով իրենց տեղերը կը դառնան։

ՑՈՒՑԱԿ

ԱՆԴԱՄՈՑ ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ--ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ԸՆՏՐՈՂԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՈՅՆ, ՈՐ ՎԱՄԸ ԸՆՏՐՈՒԹԵԱՆ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻՆ ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ

յՅն Մայիսի 1892 ամի

ՍԻՒՆՀՈԴՈՍ Ս։ ԷՋՄԻԱԾՆԻ

1 Տ. Երեմիա Եպիսկոպոս Տեղապահ
2 » Գրիգորիս Եպիսկ։ Ազուսեան
3 » Արիստակէս Եպիսկ։ Սեդրակեան
4 » Սարգիս Եպիսկ։ Տէր-Դաւթարեան
5 » Արիստակէս Եպիսկ։ Դաւթեան
6 » Ներսէս Վարդապետ Հայկազունի
7 » Վահան Վրդպ։ Տէր։ Գրիգորեան

ՊԱՏԳԱՄԱՒՈՐԻ ՄԻԱԲԱՆՈՒԹԵԱՆ Ս։ ԷՋՄԻԱԾՆԻ

8 » Ցովհաննէս Եպիսկ։ Տ. Յարութիւնեան
9 » Մինաս Ծ. Վրդպ։ Պարոն-Վարդանց
10 » Ցովակիմ Վրդպ։ Ղամէքեան
11 » Ցովհաննէս Վրդ։ Դպիր-Վարդանեան
12 » Եղիա Վրդպ։ Հասան-Ջալալեանց
13 » Վարդան Վրդպ։ Վարդանեան
14 » Դաւիթ Վրդպ։ Ցովակիմեան

ՊԱՏԳԱՄԱՒՈՐԻ ՊԱՏՐԻԱՐՔՈՒԹԵԱՆՑ

15 » Սահակ Եպս։ Խապայեան ներկ։ Ս։ Պատր։ Երուսաղէմի
16 » Մարգարիտ Եպս։ Օրմանեան ներկ։ Ս։ Պատրիարքի Կ։ Պոլսոյ

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ՊԱՏԳԱՄԱՒՈՐԻ ՎԻՃԱԿԱՑ

17. » Մեսրոպ Արքեպիսկ։ Սուքիասեան Առաջնորդ Ադրիանուպոլսոյ
18. » Մեսրոպ Արքեպիսկ։ Սմբատեան Առաջնորդ Շամախւոյ
19. » Տեղապահ Երեմիա Եպիսկ։ ներկ։ Առաջնորդին Կամախու
20. » Հմայեակ Եպիսկ։ Դիմաքսեան Առաջնորդ Թէքիրդաղի
21.) Ղեւոնդ Եպիսկ։ Շիրմանեան Առաջ։
22.) Նորդ Կարնոյ և ներկ։ Բասենոյ
23. Տ. Մարգարիտ Եպիսկ։ Օրմանեան ներկ։ Շապին-Գարահիսարի
24. » Մամբրէ Եպիսկ։ Սանասարեան Առաջնորդ Տիվրեաց
25. » Կարապետ Եպիսկ։ Այվազեան Առաջնորդ Արցախու
26 » Սահակ Եպիսկ։ Ցովակիմեան Առաջնորդ Նիկոմիդիոյ
27. » Գրիգոր Եպիսկ։ Գառնակերեան վոխանորդ Երեւանու
28. » Եղիշէ Վրդպ։ Ամատունի ներկ։ Առաջնորդ։ Սարգսատանի
29. » Խաչատուր Ծ. Վ. Կարապետեան ներկ։ Առաջ։ Պարկ։ և Հնդկ։
30.) Տ. Պօղոս Վրդպ։ Խորասանեան Առաջ։
31.) Կոստանդի և ներկ։ Բրուսայի
32. Տ. Ներսէս Ծ. Վ. Ասլանեան Առաջ։ Զմիւռնիոյ
33. » Արիստակէս Վրդպ։ Տ. Սարգսեան պատր։ վոխ։ Տրապիզոնի
34.) Տ. Եղիշէ Վարդպ։ Այվազեան պատր։
35.) վոխ։ վիճակաց Եւդոկիոյ և Ամասիոյ
36. Տ. Գէորգ Ծ. Վրդպ։ Իսթիւճեան Առաջ։ Եփեսոսի
37.) Տ. Գէորգ Ծ. Վրդպ։ Երիցեան պատր։
38.) վոխ։ վիճակաց Թուսմանիոյ և Բուլղարիոյ (*)
39. Տ. Ցովհաննէս Ծ. Վ. Արշարունի Առաջ։ Երզնկայի
40. » Տրդատ Վրդպ։ Պալեան Առաջ։ Կեսարիոյ
41. » Եփրեմ աբեղայ Սուքիասեան ներկ։ Առաջ։ Բեսարաբիոյ

(*) Ծ։ Ա։— Տ։ Գէորգ վարդապետ ի վերջէ մի միայն Պուլկարիոյ Հայոց ներկայացուցիչ մնալով, մէկ բաւ միայն տուած է։

42. » Նահապետ աբեղայ Նահապետեան ներկ։ Սեբաստիոյ
43. » Բարթուղիմէոս աւագ քհնյ։ Սարգսեան ներկ։ Զարշամբայի
44 » Խորէն Աւագ քահանայ Վարդերեան ներկ։ Գաղատիոյ
45 » Յարութիւն քահանայ Ցակոբեան, ներկ։ Ակնայ
46 » Ցովհաննէս քահանայ Տէր Ցովհաննեան ներկ։ Բայազիտի

ԱՇԽԱՐՀԱԿԱՆ ՊԱՏԳԱՄԱՒՈՐԻ ՎԻՃԱԿԱՑ

47) Տիգրան էֆէնտի Կիւրիշչիերան Կ։
48) Պողոս և Արաքելիի
48 Պ։ Գրիգոր Արծրունի Տփխեաց
50 » Համբարձում Առաքելեան Պարկ։ և Հնդկաստանի
51 » Աբգար Ցովհաննէսեան Բրուսայի
52 Մարտուս էֆ։ Ճանտալճեան Ադրիանուպոլսոյ
53 » Ռուբէն Հասան-Ջալալեան Երեւանի
54 Յարութիւն էֆ։ Թորոսեան Երուսաղէմի
55 Գաբրիէլ Ցովհ։ էֆ։ Փափազեան Զմիւռնիոյ
56) Կարապետ էֆ։ Տէր-Ազարեան Կարնոյ եւ Մշոյ
57)
58 Պ։ Ստեփան Մամիկոնեան Բեսարաբիոյ
59 Ցովհաննէս էֆ։ Կիւլպէնկեան Սեբաստիոյ
60 Յարութիւն էֆ։ Շահրիկեան Տրապիզոնի
61 » Աշէք—Նոր Մելիք-Ազարեան Ատրպատականի
62 » Ցովհաննէս Սարգսեան Ատրախանի
63 Գասպար էֆ։ Գասպարեան Նիկոմիդիոյ
64 Համբարձում էֆ։ Մոստիճեան Կեսարիոյ
65 Համբարձում էֆ։ Լէփեան Երզնկայի
66 » Սարգիս Ենգիբարեան Բայազիտի
67 Կարապետ էֆ։ Փափազեան Ամասիոյ
68 Թոկ։ Յակոբ էֆ։ Նեվրուզեան Թէքիրդաղի
69 » Ներսէս Աթաբէկեան Շուշւոյ
70 » Աղեքսանդր Լալայեան Շամախւոյ
71 Խաչատուր էֆ։ Արսլանեան Զարշամբայի
72 Ցովսէփ էֆ։ Ճանիկեան Ակնայ
73 Կարապետ էֆ։ Մարգարեան Բաքերդի

ԱՒԱՔՈՂԲ ԶԳԻՐԱՒՈՐ ԿԱՐԾԻՍ ԻՒՐԵԱՆՑ

74 Տ. Խորէն Եպիսկոպոս Մխիթարեան Առաջնորդ Եդեսիոյ
75 » Տիմոթէոս Եպիսկոպոս Սափրիչեան Առաջնորդ Պանորմայի
76 » Գէորգ Եպիսկ։ Սուքիասեան Առաջնորդ Ատրախանի
77 » Մինաս Վարդապետ Ամիրեան Առաջնորդ Զէյթունի
78 » Ցովհաննէս Վարդապետ Փափազեան Առաջնորդ Արծնոյ
79 » Ներսէս Վարդապետ Տէր Սարգսեան Առաջ։ փոխ։ Դերջանի
80 » Կարապետ քհնյ։ Թերձակեան, Առաջ։ Փոխ։ Տիգրանակերտի
81 Մկրտիչ էֆ։ Եկաւեան աշխարհական պատգամաւոր Տիգրանակերտի
82 Համբարձում էֆ։ Ալամճեան աշխարհ։ Պատգամաւոր Պանորմայի
83 Անտոն էֆ։ Ադաւեան աշխար։ պատգամաւոր Կոտիոյի
84 Յարութիւն էֆ։ Արծրունի աշխարհական պատ։ Եդեսիոյ
85 Ցովհաննէս էֆ։ Մ։ Դալատեան աշխար։ պատ։ Դերջանի
86 Ցովհաննէս էֆ։ Տէկիրմէնճեան աշխարհ։ պատ։ Զէյթունի
87 Կարապետ էֆ։ Մուրատեան աշխար։ պատ։ Զմիւռնիոյ։

ԹԱՂԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ ՍԱՄԱԹԻՈՅ

Բան որոշման Ազգ։ Կեդր։ Վարչութեան՝ Սամսթիոյ թաղական խորհրդոյ ընտրութիւն պիտի կատարուի վաղը։ Այս առթիւ Թաղին Արժ։ քարոզչին կողմէ հետեւեալ շրջաբերականն ուղղուած է առ ընտրող։

Մեծապատիւ սիրելի

Թաղիս Թաղ։ Խորհրդոյ նոր ընտրութեան համար Բարձրաշնորհ Սրբազան Պարիրաքը Հօր կողմանէ պաշտօնագիր ուղղուած լինելով մեզ՝ առ այս կազմեալ ընտրողական ժողովոյ կողմէ պատրաստուած հետեւեալ ընտրելեաց եռապատիկ ցանկն կը ներկայացնենք Ձեր սիրելութեան։

ՑՈՒՑԱԿ ԵՌԱՊԱՏԻԿ ԸՆՏՐԵԼԵԱՑ

Մեծապատիւ էֆէնտիք

1. Անդրանիկ Բրիսեան Դեղագործ
2. Աշոտ Պարտիզպանեան Բժիշկ
3. Բարթամ Կրպ։ Ալեանաք Ոսկերիչ
4. Դանիել Տէօքմէճեան Քիւրքճի
5. Գրիգոր Վարդովեան Քիւրքճի
6. Գրիգոր Գաբմանեան Պշտ։ հեռագ։
7. Երեւում Մաղլմեան Իշլէմէճի
8. Թագւոր Երկանեան Մաքսատուն
9. Կարապետ Ջիլեան Մաքինիստ
10. Կարապետ Ոսկանեան Սրմաքէշ
11. Կարապետ Էտիրնէլեան Գաղաղ
12. Մ։ Կրպ։ Անդրանիկեան Իշլէմէճի
13. Կրօն Կարապետ Սեղանաւոր
14. Համբարձում Գալֆեան Պասմաճի
15. Մանուկ Նիկողոսեան Գոմիսիոնճի
16. Մարտիրոս Յարութիւն Նշանտաճի
17. Մելքոն Գասպար Ոսկերիչ
18. Միհրան Վարդապետ Բժիշկ
19. Մուրան Գալշէրեան Մուսպահեանճի
20. Մկրտիչ Սվաճեան Ժամագործ
21. Յակոբ Վարդանեան Բաղարճի
22. Յարութիւն Կիւլէսէրեան Պէյազճի
23. Մկ։ Յարութիւն Ստեփան Սափրիչ
24. Ցովհաննէս Տիրատուր Վաճառական.
25. Ցովսէփ Պապիկեան Սէյնաճի
26. Պողոս Մկրտիչեան Փաստաբան
27. Պողոս Մերկիրեան Քէօսէէճի
28. Պողոս Էլմասոպլու Ոսկերիչ
29. Պողոս Համբարձումեան Թօխաճի
30. Սարգիս Նիկողոս Քէօսէէճի
31. Սեպուհ Պէպէրեան Քիւրքճի
32. Ստեփան Ադատուր Դեղագործ
33. Ստեփան Ցովակիմեան Տէօքմէճի
34. Տիրան Ցովհաննէսեան Վաճառական.
35. Քերովբէ Փուլճեան Ոսկերիչ
36. Քերովբէ Տէօքմէճեան Գործակատար

Սոյն ցանկէն զուրս ուրիշներու եւս կրնայ քուէ տրուիլ, բաւական է որ ընտրելիք Սահմանադրութեան 55րդ յօդուածին համեմատ 25 տարին լրացուցած ըլլան և ըստ 67րդ յօդուածոյ տրամադրութեան ընտրելիութեան իրաւունքէ զրկուած չլինին։

Քուէարկութիւնը տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ կիրակէ օր (17 մայիս) Սահակեան Վարժարանի Նախակրթարանի սրահն։

Քուէթուղթք պիտի ընդունուին առաւօտեան ժամ 12էն մինչեւ 5, յետ որոյ պիտի ձեռնարկուի անմիջապէս քուէհամարի գործողութեան։

Իւրաքանչիւր քուէարկու պարտի իւր քուէթուղթն անձամբ բերել և ի ներկայութեան Հնտր։ ժողովոյ քուէտուփը ձգել և պատասխի գտնուած տեղերն մէջ ստորագրել իւր անուան առջեւ։ Իսկ եթէ արգելիչ պատճառաւ մը անկարելի լինի ընտրողայ՝ իւրանց քուէներն անձամբ բերելու, կարող են յղել զանոնք նամակաւ և նոյն նամակը ստորագրելով և քուէթուղթն զետելով նամակէն՝ ներփակեալ ուղղել առ Նախագահ Ընտր։ Ժողովոյ։

Անընդունելի են այն քուէներն։

Ա։— Եթէ քուէտուփը բացուելէ վերջը հանին։

Բ։— Եթէ քուէթուղթն պարունակող նամակը կամ պահարանը քուէարկուի կողմէ ստորագրուած չլինի։

Ուստի կը հրաւիրեմք զՁեր Սիրելութիւն որ փութայ իւր ընտրական իրաւունքը ի գործ դնել ազգասիրաբար և առանց զանցառութեան։

Մնամք աղօթարար
Նախագահ Ընտր։ ժողովոյ
Մ։ Ծ։ Վրդ։ Կոմլիւթեան

19 մայիս 1892
Ի Թաղական Խորհրդարան
Ս. Գէորգ Եկեղեցւոյ
Սամսթիոյ

Ուսումնական Խորհրդոյ շաբաթական նիստը տեղի չունեցաւ երէկ անդամից մեծագոյն մասին բացակայութեանը պատճառաւ։

ԱԶԳ։ ՀԱՅՈՒՀԵԱՑ ԸՆԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ազգանուէր Հայուհեաց ընկերութիւնը հրատարակելով իր վերջին պարահանդէսին հաշուեցուցակն, այս առթիւ պարտք կը համարի հրապարակաւ յայտնել իր խորին երախտագիտութիւնն առ Նախագահն և Անդամս Մասնախնքին, որոնք անկեղծ ջանքով աջակից եղան մեզի։ Կը մատուցանէ նաեւ իր մասնաւոր շնորհակալութիւնն հասարակութեան, որ գնահատելով մեր նպատակին կարեւորութիւնն այս անգամ ալ այնքան վեհանձն յօժարութեամբ նպաստեց մեզ, ու ազնիւ ընդունելութեամբ քաջալերեց մեր ձեռնարկին մէջ։

Ի Դիւանի Ազգանուէր Հայուհեաց Ընկ.
Կեդր։ Գործ։ ժողովոյ

Վ։ Աբեղեանցէն Վ։ Աբեղեանցէ
Յ։ Կ։ ՏՕՆԵԼԵԱՆ Ս. Ս։ ՅԱԿՈԲԵԱՆ

ՀԱՇՈՒԵՑՈՒՅՑ

1892 փետր։ 8|20ի Պարահանդէսին Ազգ։ Հայուհեաց ընկերութեան

	Օսմ. լր.	ղրշ.	փր.
ՄՈՒՏՔ			
Տոմակներէ և հանգանակութենէ արդիւնք	621	85	—
Թոմպոլայէ	28	96	—
Օսմ. լիրայ	650	81	—
ԵԼՔ			
	Օսմ. լր.	ղրշ.	փր.
Ընդհ։ ծախք	122	66	50
Պատրաստ դրամ 516 14½			
Ապառիկ գանձելի 12 —	528	14	50
Օսմ։ լիրայ	650	81	—

Ի դիմաց կարգադիր Մասնախմբի
Նախագահ
ԱԲԻԿ ՈՒՆՃԵԱՆ

Գանձապետ Քարտուղար
Բ։ ՀԱԼԱՃԵԱՆ ԱՂԵՔ. Գ. ՔԱՆՈՍԵԱՆ

ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍ

Օր։ Մաթ Մսերեանցի նուագահանդէսն, որ կը տրուի այս գիշեր Թէվֆիքիայի սրահին մէջ, պիտի սկսի ժամ 9ին (Ը. Ե.)։ Եբաժշտական գործեաց Քօմէնտանտէր վաճառատունը Պէչարէյն գաշնակ մը դրած է նուագողաց տրամադրութեան ներքեւ։ Հանդէսը բաժնուած է երկու մասի, Ա։ մասի յայտագիրն է՝ Սէբէնատ (Շիւբերի) Օր։ Մսերեանց, Սօմանպուլա (Օպերթիւրի) Օր։ Սէրվանդէս և տիկին Ֆուռլանի, Ֆոռձա տէլ սէսթինօ (Վէռտիի) և ուրիշ երկու հատուածներ Պ։ Բիձու, Բէգնի Իվանեա (Սթիւմանի) Օր։ Մսերեանց։ Երկրորդ մասին մէջ Օր։ Մսերեանց պիտի երգէ Ռուսթան է Լիստիլա (Կլինքայի) եւ Բթիչքա (Բռալայի), Օր։ Սէրվանդէս և Պ։ Բիձու պիտի նուագեն՝ քնարի ու ջութակի վրայ՝ Ասիօ ալա Ամսպրա (Մօնաստերիոյի), Պ։ Բուսոլիչ՝ Մասնէի և Թօսքիի երկու հատուածներ, և Օր։ Սէրվանդէս ու Պ։ Ֆուռլանի՝ իրենց հեղինակութենէն երկու հատուածներ։

Մեր այս աւուր Թատերական բաժնին մէջ խօսուած է այս նուագահանդէսին վրայ՝ որ արժանի է ամէն համակրանաց։

Մակդ տոմսի գինն է մէկ քառորդ ոսկի։

ԱԶԳ։—Վաճառատան մը համար երիտասարդ գրագիր մը կուզուի որ գիտնայ տոմարակալութիւն և գաղղերէն։

Դիմել Թ։ Մոլտոյագ և Բնկ։ Դալաթա Պալըք Բազար թիւ 3։ 1—3

Ամերիկեան լուրեր

ԵՐԼԿՆ ՍԻԼԱՄԼԸՐԻ

Վեհ։ Սուլթանն երէկ միջօրէին հանդիսաւոր կերպիւ գնաց Համիտիէ մզկիթը։ Ն։ Վեհափառութիւն ուրբաթու աղօթքը կատարէէ յետոյ միւնոյն հանդիսաւոր պալատ վերադարձաւ։

Երկրորդ կայս։ պալատան առջեւի Քէօշկին ճշ կը գտնուէին իտալական, սպանիական, հոլանդական, ռուսական ու շուեդական դեսպանք իւրինց աջոյն թարգմաններով, և հելլենական դեսպանին կինն ու դեսպանատս առաջին քարտուղարը։ Հիւրանոցին մէջ կը գտնուէին աւստրիական դեսպանատան պահակ շքենուին հրաձգատարն, ամերիկեան դեսպանատան առաջին քարտուղարը, Պոլսոյ քրիստոնեայ արտօնատէր Միշել փաշա եւ ընկերակիցք, Հանրային Պարտց վարչական ժողովին նախագահ Ֆ։ Բայլարտ, ռուսական դեսպանատան երկրորդ թարգման Պ։ Մաքսիմոֆ և հարիւր յիսունի չափ օտարազգի զբօսաշրջիկներ։ Ներկայից ոմանք սենեկապետ Լիմն պէյի միջոցաւ արժանացան կայսերական մեծարանաց։

ԻՏԱԼԱԿԱՆ ԴԵՍՊԱՆՆ

Երէկ, Սելամլիքի արարողութենէն յետոյ, Վեհ։ Սուլթանը մասնաւոր ունկնդրութիւն մը շնորհեց իտալական դեսպան Պ։ Բէսմանի, որ, ինչպէս կը յիշուի, Փարիզու իտալական դեսպան անուանուած է։ Պ։ Բէսման Վեհ։ Սուլթանին մատոյց Իտալիոյ թագաւորին մէկ գիրը ծանուցանող թէ Պ։ Բէսմանի Կ։ Պոլսոյ դեսպանութեան պաշտօնն աւարտած էր։ Պ։ Բէսման իւր հրաժեշտի ողջոյնը մատուցանելով արժանացաւ Վեհ։ Սուլթանի մեծարանաց։

Վեհ։ Սուլթանն առաջին կարգի Օսմանիէյէ պատուանշան շնորհեց Պ։ Բէսմանի։

* *

Պ։ Բէսման յառաջիկայ շաբթու պիտի մեկնի մայրաքաղաքէս։

Կ։ Պոլսոյ իտալական նոր դեսպան Պ։ Քոլլպանօ, նախորդ դեսպան Լիլպոնի, ի մտոյ մայրաքաղաքս պիտի ժամանէ։

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԴԵՍՊԱՆԱՏՈՒՆ

Երէկ, Ռուսիոյ Վեհ։ Աղեքսանդր Գ։ կայսեր գահակալութեան տարեդարձն ըլլալով, Վեհ։ Սուլթանը շնորհաւորութեան հեռագիր մը ուղղած է Ն։ Վեհափառութեան, որ ի պատասխանի հեռագրաւ շնորհակալութիւն յայտնած է։

Երէկ, կայս։ պալատան ու Բ։ Դրան կողմէ յատուկ պաշտօնեայ՝ զրկուեցան ռուսական դեսպանատունն և շնորհաւորական այցելութիւն տուին։ Օսմանեան պահակ շղթենուն, որ գրօշներով զարդարուած էր, միջօրէին թնդանօթի ցոյն և մէկ հարուածներ արձակեց։

Երէկ առաւօտ ռուսական դեսպանատան մատրան մէջ գոհաբանական աղօթքներ կարդացուեցան, որուն ներկայ գտնուեցան դեսպանատան գործակատարն, հիւպատոսն, դեսպանատան ու հիւպատոսարանի պաշտօնեայք դեսպանատան պահակ շղթենուին սպայք և ռուս գաղթականութեան ներեւելիք։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎ

Առողջապահական ժողովն տեղեկանալով որ Հապէշստանի Հարրար անուն տեղն հնասախ ծագած և Զէյլա անուն ծովեզերեայ քաղաքին մէջ եւս ճարակած է, այսօր ի նիստ գումարելով խորհրդակցութիւններ պիտի կատարէ այն առողջապահական միջոցներուն վրայ, զորս հարկ է ձեռք առնուլ այդ պատճառ։ Հիճազի ու Եմէնի կողմերը ճարակին արգիլելու համար։

ՄԱՀՄՈՒՏ ՃԷԼԱԼԵՏՏԻՆ ՓԱՇԱ

Ըստ տեղեկութեանց Սասունի, Վեհ։ Սուլթանն իմանալով որ Կրէտէի կուսակալի փոխանորդ Մահմուտ Ճէլալետտին փաշա անձնական տարաձայնութիւն ունի, բարեհաճած է հեռագրաւ Ն։ Վեհափառութեան որպիսութիւնն հարցնել տալ։

ՇՐՈՒՐԱՅԻ ՆԱՀԱՆԳԸ

Ճորարայի կուսակալն հեռագրած է Ներքին գործոց Նախարարութեան՝ թէ շնորհիւ Վեհ։ Սուլթանին, Ճորարայի նահանգին մէջ արեան վրէժխնդրութեան սովորութեան ու հարամեկան հանդէսներու առթիւ եղած շրայլ ծախսուց առաջքն առնուած է և թէ, թուզ գիւղաքաղաքի և տասնի չափ ուրիշ տեղերու ժողովրդեան կրօնական գիտութիւն ուսուցանելով զանոնք տգիտութենէ ազատելու նպատակաւ, հարիւրէ աւելի վարժարանաց հաստատման համար հարկ եղած միջոցները ձեռք առնուած են։ Ճորարայի մէջ երկու հազարի մօտ իսլամ անհատներ թլփատուած չըլլալով և անկարելի ըլլալով թլփատութեան համար եղած ծախքն այդ տեղին հատուցանել, կուսակալութիւնը գլխած է Վեհ։ Սուլթանի գթութեան։ Ն։ Վեհափառութիւն բարեհաճած է իւր կայս։ անձնական գանձէն բաւական գումար մը շնորհել Տեղւոյն մէջ կազմուած յանձնաժողով մը որոշմամբ՝ պաշտօնեաներ ու թլփատիչներ զրկուած են այդ տեղերը թլփատութեան գործողութիւնները կատարելու և Վեհ։ Սուլթանի գրական պարգեւները բաշխելու համար։ Այդ պաշտօնեայք ու թլփատիչք արդէն գործի սկսած են։ Վեհ։ Սուլթանի այս շնորհաց համար այդ բոլոր երկսեռ խլամք բարեմաղթութիւններ ըրած են վասն կենաց Վեհ։ Սուլթանին և միանգամայն շնորհակալութեան եւ երախտագիտութեան ուղերձ մը պատրաստած են որ ի մօտոյ պիտի մատուցուի։

ՊՐՈՒՍԱ-ՄՈՒՍԱՆԻԱՅԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ

Պրուսա-Մուսանիա երկաթուղւոյ գծին շինութիւնը, ինչպէս արդէն ծանուցինք, աւարտած են։ Գործաւորաց կառախումբեր կերթեւեկեն գծին վրայ և ուղեւորաց կառախումբերն Եւրոպայէն հասած են և Մուսանիա հանուած, ուր 115 մեթր երկայնութեամբ նաւամատոյց մը շինուած է։ Այդ նաւամատոյցին վրայ զետեղուած են երկաթուղւոյ գծեր, ապրանաց փոխադրումը դիւրացնելու համար չոգենաւէն ի ցամաք և փոխադարձաբար։ Կայարանի շինութիւնն եւս աւարտելու մօտ է։ Այդ երկաթուղւոյն տնօրէն Պ։ Կոռէն Պրուսա ուղեւորած է, գիծն աչքէ անցուցնելու համար։

Յառաջիկայ շաբթու, Խայրի պէյի նախագահութեամբ մասնագիտաց յանձնաժողով մի Մուսանիա պիտի ուղեւորի Հանրօրդուտ շինութեանց նախարարութեան կողմէ, Մուսանիա-Պրուսայի երկաթուղւոյն առժամեայ ստանձնումը կատարելու համար, ըստ սովորութեան։

ԳԵՐՄԻԹԵԱՆ ՁՆՁՈՒՄ

Բ։ Դրան իրաւագէտ խորհրդականք ծրագիր մը պատրաստած են ի մասին գործադրութեան այն որոշմանց, որք տրուած էին ի Պրիսէլ՝ գերեալ առեւտրի ջնջման համար կազմեալ համաժողովին կողմէ։ Այս որոշումը պարունակող գիրը, Բ։ Դրան իրաւագէտ խորհրդականաց ծրագիրն և այլ յարակից գրութիւնք տպագրուելով, ազգոց օրինակներն Արտաքին գործոց նախարարութեան կողմէ պէտք եղած տեղերը զրկուելով, ըստ այնմ ձեռնարկուած է հարկ եղածն ի գործ դրուելու։

ԱՒԵԱՅ ԲԱՆՏԸ

Ըստ տեղեկութեանց Հաբէշ-ի, Ներքին գործոց նախարարութիւնն հրաման ուղղած է որոց որ ան

ներուն մէջ։ Ասոնք իրենց վրայէն գտնուած գողտներով յանձնուեր են տեղական կառավարութեան։

—Երէկ առաւօտ մայրաքաղաքս ժամանող Կուրճի ընկերութեան «Ֆիոս» շոգենաւին մէջ Ֆրանսիայէ Լէօնարտի անուն 80 տարեկան հիվանդ մը յանկարծամահ եղաւ։ Ոսկիանութեան կողմէ դրկուած բժիկ մը հաստատեց թէ սրտի հիւանդութեամբ մեռած էր։

—Մայրաքաղաքիս խաներու սենեկապահներուն համար քաղաքապետութեան կողմէ տան երկու անդամներէ բաղկացեալ ժողով մը կազմուած է նոյն սենեկապահներու միջև եղած գործերը կանոնաւոր կերպիւ կարգադրելու համար։ Այդ ժողովը կը բաղկանայ չորս իսլամներէ, չորս հայերէ և չորս յոյներէ։

—Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան կամուրջներու և խճուղեաց տնօրէնը՝ 1306 ու 1307 տարիներուն գաւառաց մէջ շինուած կամուրջներու ու խճուղեաց մէկ վիճակագիրը պատրաստելով մատուցած է նոյն նախարարութեան։

—Աւստրիական «Լլոյդ» շոգենաւն երէկ մայրաքաղաքս բերաւ 216 մնուկ Մաւզէրեան կոչուն, որք արքունի Թնդանօթաձարանին յանձնուեցան։

—Անգլիական ընդհ. հիւպատոս Սըր Հէնրի Ֆաուսէթ և կինն, որք քանի մը օրուան համար Պրուսա գացած էին, մայրաքաղաքս դարձան։

—Նախընթաց օր մայրաքաղաքս եկաւ Միր Իսաք անուն ափղան մը տասնեհինգ հայրենակիցներով, Մէքքէ ուխտի երթալու համար։ Իշողէքներու թէքքէն իջած է ի Պոլիս։

— Ագրիանուպոլոյ թաղապետութիւնը հացի իւրաքանչիւր օխային համար երեսուն և հինգ վարա գին որոշած է։

—Ռոսսոթոյի ու Կ. Պոլսոյ միջև բանող Մախուսէի «Թէքֆուր-Տաղ» շոգենաւին նաւապետը, չորեքշաբթի օրը Պէշիւք-Զէքմէճէին բաւական հեռի նշմարեց առագաստաւոր մը որ տագնապալի վիճակ մը ունէր։ 80 թօնօնոց կեղնական նաւ մըն էր կոչուածոյ քար բեռցած։ Կրած մէկ փոթորիկէն յառաջակայմը կորուսած և բոլորովին անկարգ ու անգործածելի վիճակի մէջ էր։ Ութը նաւազ ունէր և Անկելի Անասթասի անուն նաւապետ մը։ Զորս կին եւս կը գտնուէին հոն իրը ուղեւոր։

«Թէքֆուր-Տաղ»ի նաւապետ Եուսուֆ Էֆէնտի Անկելիի խնդրանօք՝ մինչեւ Զէյթին-Պուրնու քաշեց տարաւ առագաստաւորը։

— «Սապահ» կը պատմէ թէ ի Պոլիս Էօմէր Էֆէնտի խանը հաստատեալ Պ. Պաքի Ղալաթիոյ մէջ ունեցած սենեակէն երէկ 24000 դրուշ գողցուեր է։ Ոստիկանութիւնն իմանալով՝ Պ. Պաքի ապասաւորներէն Վիդալի անուն իտալացի մը և Գարահիսարցի Մատթէոս անուն անձ մը իբրեւ կասկածելի ձերբակալեր է։ Պ. Պաք ըսեր է թէ ատոնց վրայ չը կասկածիր և թէ այդ գրամը սենեկապահը գողցած պիտի ըլլայ, որովհետեւ գրամը գտնուած սենեակն այս վերջինը կը մտնէր ու կելլէր։ Սենեկապահը ձերբակալուելով հարցաքննութեան ենթարկուած է։

—Սուրիոյ Համա անուն տեղը պաճարխոտ երեւան եկած է։

—Նախընթաց գիշեր ի Կէօղ Թէփէ Բէժիի դէտերու ու ծխախոտի մաքսավոյդի մը միջև կռիւ ծագելով, դէտերն իրենց եղած դիմադրութեան վրայ գենքի դիմելով, մաքսավոյդն ըէվոլվերի գնդակներէ երեք վերքեր ստացեր է։ Ծխախոտները գրաւեր են։ Վիրաւորեալն իւր առած վէրքէն մեռեր է։ Կատարուած քննութեամբ մը, կ'ըսէ «Թարիգ», հաստատուելով որ սպանելոյն վրայ ոչ և է զէնք չկար, վիրաւորողներն ձերբակալուելով յանձնուեր են ձեռնհաս իշխանութեան։

ՅԵՌԱԳԻՐ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՀՐԱՏԱՐԱԿԱՆ ՀՕԼԻԹԹԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ

ՀՌՈՄ, 27 մայիս.—Երեսփ. ժողովոյ մէջ Պ. Ճոլիթթի յայտնեց թէ երէկի նստին վիճաբանութենէն և քուէարկութենէն ետքը նախարարութիւնն իր հրաժարականը մատուցած է Թագաւորին, որ չէ ընդունած։

—Կառավարութիւնն առաջարկեց Երեսփոխանաց ժողովոյ վից ամսուան համար առժամեայ եմտացոյց մը քուէարկել։ Խորհրդարանական ակմբոց մէջ, միաձայն կարծիք կը յայտնուի թէ այս առաջարկ ծանուցումն մըն է ընդհ. ընտրութեանց։ Կանխահաս է այն զրոյց թէ այս ընտրութիւնք յունիս 23ին տեղի պիտի ունենան։

—Ազգային պանքան իր զեղչի սակն հարիւրին 5ի իջեցուց։

ՓԱՐԻԶ, 27 մայիս.—Սպանիական կառավարութիւնը ծանոյց Ֆրանսական կառավարութեան՝ նախարարաց խորհրդոյ ներկայ նստին մէջ որոշուած մաքսային դիզողութիւնները։ Սպանիա կը խնդրէր Ֆրանսէ նուազագոյն սակացոյցն ի գործ դնել սպանիական ապրանաց վրայ ի փոխարէն սպանիական նուազագոյն սակացոյցին Ֆրանսական ապրանաց վրայ, որոց վերաբերեալ սպանիական մաքսերը պիտի զեղչուէին։

ՊԵՐԼԻՆ, 27.— Պերլինի քաղաքապետ Տաքթ. Ֆորքենպէք, անդամ Բայսթակի և Բրուսիոյ ծերակոյտին, մեռաւ կաթուածահար։

ՔՈՐԻՆԹՀԱԿ, 27.— Կ'ըսուի թէ Զարն յառաջիկայ երեքշաբթի կը մեկնի դէպ ի Ռիլ (Նաւահանգիստ Բրուսիոյ)։ Սակայն, այս լուր հաստատուելու կարօտ է։

—Փառաւոր հացկերոյթ տրուեցաւ Բրլիթթեան թագաւորին պատուոյ, որուն ներկայ էին թագաւորին բոլոր հիւրերը։ Զարը բաժակ պարզեց Դանիոյ թագաւորին և թագուհւոյն կենաց։ Ապա, երեկոյթի տեղի ունեցաւ գահաժառանգ իշխանին պատուոյն մէջ։ Քաղաքը շքեղապէս լուսազարդուած է եղեկտրական լոյսով։ Աբքայական յոբելեանը տօնուեցաւ ժողովրդեան կողմէ, որ ջերմագին ցոյցեր ըրաւ։ Առտուն երգեցիկ ընկերակցութիւնք երաժշտական հանդէս մը կատարեցին պալատին առջեւ։ Թագաւորն ընտանեօք պատշգամն ելաւ և ուրախութեան բուռն աղաղակներով ընդունուեցաւ, յետ որոյ եկեղեցական արարողութիւն մը տեղի ունեցաւ պալատն եկեղեցւոյն մէջ։ Թագորն անցաւ պատուոյ դուռէն, ուր թագաւորն ողջունեցաւ գաւառային խորհրդոյ գահերեցին կողմէ։ Ն. վեհափառութիւն, կարի յուզուած, շնորհակալ եղաւ իրեն շռայլուած սիրոյ ցոյցերուն համար։

ՎԻԵՆՆԱ, 27.— Ֆերտինանտ իշխան Լոնտոն ուղեւորեցաւ այսօր։

Պատկերազարդ

ԴԱՄԱՍԿՈՍ, 16 Մայիս

ԸՆԴ ՅՓ ՓՈՆԱՆԱԴՈՅ

3 ամիս Լոնտրայի վրայ	110 1/8
3 » Բարիզի »	22 90

Օսմանեան Թանսօլիսէ

Դրեկ Էրէկլի գո. [Մինչ. Դ. Ակրի]		22 20 1/2
Բերայի մէջ	»	— —
Առաւօտուն բացուելեալ	»	22 20
Կէս օրին		22 21
Թահվիլ-թէք Օսմանիէ երէկ երեք		82 26
» » Ժամ 3ին		— —

ԸՆԴԱՆՈՒ ԱՐԺԵԼԻԹՈՅ

Փոխառութիւն	Ֆ. Ակրի	50 62
»	Ֆ. »	28 25
»	Ֆ. »	22 20

ԲԱՆԿԱՆՇՏՈՒՄՈՒ

Սուլ. էրմէ մէճիտիյէ	Ամբ. Լ.	4 20
Քրէտի մէճիտիյէ	» »	7 36
Պանք ազ Գոնս	» »	4 38
Սուլ. Շանմ. է վաղէօր	» »	4 25
Լիէժի	» »	16 13
Թրամուէյ	» »	5 72 1/2
Բուսէլիի եղկաթուղի	Ֆր.	86 3/8
Բաճանէ ազգի Լավրէսսի	Գ. Կ.	105

ԸՆԴԱՆՈՒ ԴՐԱՄԱՅ

Օսմանեան ոսկի	ղրշ.	100
20 Ֆրանքոց	»	87 23
Ամերիկեան ոսկի	»	110 10
Մարք [Գերմանական ոսկի]	»	107 20
Իմպէրիալ	»	89 35
Քրիմիզ	»	51 15
Բուլգիր թղթադրամ	»	8 64
Էճէ. արծաթ [տարբ.]	»	108 02
Լանը արծաթ	»	101 20
Մէթալիք	»	98
Թասիֆէյ	»	18
Տոկոս Ղալաթիոյ Սակարանի	»	6

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

ՊԱՐԻԶ, 27 Մայիս

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	98	07
» » 4 1/2 %	105	05
Օսմանեան թանսօլիսէ Իէրի Գ.	20	50
» Եղկաթուղի	87	37
» Լիէժի բաժնեթուղթք	372	50
Պանք Օթոման	583	12
Սուիսէի ժէներալ	—	—
Գրէտիտ Լիոնէ	790	
Իսպանական Ռանթ 5 %	91	20
Բրիտանական Թրէրը (1890)	423	75
Եգիպտական միացեալ	485	62
Օսմ. մաքս. պարեթուղթ	467	50
Օսմանիէ (Օսմանեան բանկիսէ)	380	
Զէր Լանտրայի վրայ	25	18

ԼՈՆԴՈՆ, 27

Ընդ. բանսիսէ	97	90
Օսմ. » Սերի Դ.	20	62 1/2
» » » Ա.	50	62
» » » Բ.	28	25
» » » Գ.	20	62
Փոխառութիւն 1877	—	—
Պանք Օթոման	13	21
Եգիպտական միացեալ (Ունիֆիէտ)	96	25
» առանձ. (բրիվիլէժիէ) 1890	91	25
Ցօմանիալ (փոխառ. Ռուշիլ)	105	
Ռուսական 1890	—	—
Ավստրիական երկաթուղի	21	
Լատապայի երկաթուղի	14	
Փոխանակութիւն Փարիզի վրայ	25	286

ՎԻԵՆՆԱ, 27

Օսմանեան երկաթուղի	46	25
» Լիէժի բաժնեթուղթ	176	25
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	119	50
» Փարիզի »	47	60

ՊԵՐԼԻՆ 27

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	—	—
» Փարիզի »	80	95
Բուլգ թղթադրամ	216	20
Օսմանեան երկաթուղի	90	60
Սուիսէի Սերի Գ.	20	40
Օսմ. Ռենտի	—	—

Ռուսայի կուսակալ Վսեմ. Միւնիր փաշայի ի Կեմիլիկ այցելութեան վերաբերեալ տեղեկութեանց մէջ, զորս հրատարակեցինք երէկ, սխալմամբ յիշուած էր Սէօյէղի քահանայն՝ Տ. Կէօղլեմեան, փոխանակ տիրացու Մատթէոս Ա. Կէօղլեմեանի։ Այս վերջինն էր որ իր աշակերտներով Սէօյէղ գնացած էր ընդ առաջ կուսակալին։

ԱՄԱՌՆԱՑԻՆ ԹԱՏՐՈՆ
ԹԷՓԷ-ՊԱՇԸԼԻ

Պ. Սանտրէի նորակազմ խումբն իր առաջին ներկայացումը պիտի տայ այս գիշեր։ Ներկայացուելիք խաղն է ՄԱՍԿՈԹ

LA, MASCOTTE

Մանօթ կատակերգակ Պ. Պոնէլլի պիտի կատարէ Լօռանի դերը։

Ա. Զ. Դ.

Բուսելլի պարտէզնոյ վիճակահանութիւն

Բուսելլի երկաթուղեայ պարտէզներու 134րդ վիճակահանութիւնն հրապարակաւ տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ չորեքշաբթի, 1 յունիս (Ն. Տ.), ճիշդ կէս օրին, աքքունի փողերանոցին մէջ, ազատութեամբ Օսմ. կայս. Պանքայի։

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ

Նոր Թատրոնն իր ներկայացումները վերջացուց երէկ գիշեր, հին խաղով մը և հին դերասանով մը։ Օժիէի Գոմէսին 1854 ին գրուած է, եթէ չեմ սխալիր, և Թալլօ եօշանասուն տարեկանի մօտ անձ մըն է։ Եւ սակայն այդ ծերուկ արուեստագէտն՝ այդ հին խաղին մէջ ի յայտ բերաւ կատակերգակի խրոխտիա նրբութիւններ ու ճարտար ձեւեր զոր տարիքն աւելի նուիրագործած էր կարծես քան տկարացուցած։ Ինքն իր դերին մէջն էր արդէն. աշխատութեամբ ծերացած ու հարստութեամբ փքացած քաղաքացի մը՝ ազնուականութեան տենչէն բռնուած՝ որ մէկ միլիոն դրամօժիտով իր աղջիկը կնութեան կուտայ երիտասարդի մը որուն միակ արժանիքն ու հարստութիւնն է մարքիզի տիտղոսը։ Բուռաֆէի աղջիկը յիմարաբար կը սիրէ իր ազնուական ամուսինը, որ պարտատէրներէ շրջապատեալ, իր անուան հմայքը չկորսնցնելու հետամուտ, կը խոնարհի կնոջն առջեւ որ վիհանձնաբար կը վճարէ իր պարտքերը։ Բայց աներն հոն է, անողոք աները, Բուռաֆէն, որ սոսկմամբ կը լսէ իր տաժանելի աշխատութեամբ դեղած ոսկիներուն վաչխառուց ափին մէջ սպրդիլը։ Փառամոլ ծերուկը կ'առաջարկէ փեսային՝ ոչ միայն աղջկանը դրամօժիտը, այլ և իր ամբողջ հարստութիւնն անոր տրամադրութեան ներքեւ դնել, եթէ յայտնի զինքը տէ-Պոլի (paire de France) ասիճանին բարձրացնել տայ։ Գաղտնիքը դուրս տուած է, և փեսան այլ եւս կ'սկսի իւր քթին խնդալ։ Մարքիզին ազնուական մէկ հոմանուհւոյն նամակը Բուռաֆէի ձեռքն անցնելով, վերջ ի վայր կը շրջէ դերերը։ Ծերունին կը տիրապետէ այս անգամ ու երիտասարդը կը խոնարհի։ Մարգիզուհին, հազիւ երեք ամսուան հարս մը, այսքան դառն կերպով խաբուած ըլլալէն զարհուրած, դիւցազնական շարժում մը կ'ունենայ։ ամուսնոյն անհաւատարմութիւնն ապացուցանող նամակը կը պատռէ, սա միակ խօսքն ըսելով անոր «այլ եւս այրի եմ»։ Այս ամենը կը վերջանան, ինչպէս դիւրին է գուշակել, ամուսնոյն զղջմամբ ու կնոջը հաշտութեամբ։ Օժիէի նման մեծ հեղինակ մը չէր կրնար ընդունէն ու կենայ իրականութիւններէն չեղիր։ Բայց այդ չորս արարածներուն մէջ, Բուռաֆէի ջաչած բոլոր տառապանքը, փառասէր ու կծծի մարդու մը զգացմանց մաքառումը, փեսային դէմ ունեցած ատելութեան ու աղջկանը նկատմամբ տածած գորովին ներհակ ազդեցութիւնները, իր յուսախաբութիւնն, իր բարկութիւնն, իր հաշիւները կատարեալ հրաւակերտ մը հանդիսացուցած են այս սիրուն գօմէտին որ մինչեւ հիմա կ'երեւի Գոմէտիֆրանսէզի ռեպերտուարին մէջ։

Հանդիսականը, թէև ո՛չ բազմաթիւ, ընտիր հանախմբում մը կը կազմէին։ Նոր թատրոնի սովորական յաճախորդներէն տարբեր մը մեծ մասամբ, աւելի դրասէրներու, Օժիէն ճաշակող ու թալլօին նման դերասանները գնահատող անձանց մը։ Անոնք որ մասնաւոր հակում մը ունին օպէրէթներու, իրենց ախորժակը պահած են այս գիշերուան։ Թատերական գործերն, այս տարի, ընութիւնէն ալ աւելի արագ կ'ընթանան, ու ամառն անմիջապէս կը յաջորդէ ձմրան։ Երեկ գիշեր փակուեցաւ ձմեռնային եղանակն և այս գիշեր կ'սկսի ամառնայինը։ Բերայիոյ արշէն գիտեն որ Պ. Ֆանտրէի նորակազմ խումբն այս գիշեր պիտի ներկայացնէ Մասքոթը։ Այսքանը բաւական է։ Բայց ինչ որ շատեր չեն գիտեր, կամ չուզեն թերեւս յիշել, Ազգերմանցի հայ օրիորդի մը նուագահանդէսն է որ Թէվֆիգիայի սրահին մէջ պիտի տրուի այս գիշեր։ Օրիորդ Մսերեանցի անդրադարձումներն, Մասքոթն իրեն դէմ կենէ։ Այդ պարկեշտ երգչուհին՝ որ իր արուեստին ու ձայնին ապատանած՝ ուքանի մը ազնիւ բարեկամաց վրայ վստահացած, ամսէ մը հետէ իր քրոջ հետ ամեն կերպ յոգնութեանց կը դիմադրուէ ֆեսէ մը կազմակերպելու համար, պիտի կրնայ միթիլ այն հրապոյրներուն դէմ զոր կ'ազդէ սիրուն օպէրէթի մը ներկայացումը։ Մասնաւորապէս հայ հասարակութեան անկ է հակառակն հաստատել։ Այն փաղանգներն որք ջերմանոցներու գեղեցկագոյն ծաղիկներէն փունջեր կազմել կուտան ամեն ձմեռ՝ օտար երգչուհեայ համար, ու այն տիկիններն՝ որք իրենց շնորհաշուք զարդերով կը պճնուին պէնեֆիսի օթեակի մը մէջէն փայլելու համար։ անշուշտ պիտի հաճին նաև դալ այս գիշեր Թէվֆիգիայի սրահն, —առանց փունջի և առանց արդուզարդի, փայթ չէ, — իրենց ազդակից օրիորդ մը քաջալերելու։ Անկեղծապէս կրնանք յիշցունել թէ այս գիշերուան ֆէսէրը բարեգործական ալ հանդէս մըն է, քանի որ անոր արդիւնքէն պիտի հոգացուի Օր. Մսերեանցի յիսնամեայ ուղեւորութեան ծախքը։ բայց այսպիսի աղնիւ նպատակի մը ծառայելովը՝ չ'դադրիր արուեստագիտական խրախճանք մը ըլլալէ։ Օր. Լիլիէրատա Սէրմանդէս, քնարահար սպանուհին, տիկնայք Ֆուանրի և տ'Ալէսիօ և Պ. Պ. Ֆուանրի և Փիֆու, նշանաւոր արուեստագէտներն, ազնուաբար խոստացած են իրենց ազատկութիւնը, Օր. Մարիամ Մսերեանցին նուագահանդէսն ըստ կարելւոյն ճոխ ընծայելու համար։ Երբ օտար արուստակիցներ այսպէս կը համակրին հայ երգչուհւոյ մը, հայ հասարակութեան, գէթ Բերայի կարող ազգայնոց համար արժանապատուութեան խնդիր մըն է պարապ տեղ մը չմնալը սրահին մէջ։

Դ.ԻՏԱԿ

ՎԻԵՆՆԱՅԻ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ
ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ
ՅՈՒՅՍԱՀԱՆԴԷՍԸ

Նախորդ յօդուածիս շարունակութեան ուշանալս պատճառը հարկաւոր պատասխանի սպասելս էր, որից կախում ունէր շատ բան։ Պատասխան ստացայ ուժից հարկն էր հետեւեալ հեռագրով։ «Ցանկութեան բոլոր պատրաստութիւնները ձեղանից է կախում, յայտնեցէք ամենահամեստ պայմաններդ, ուղարկեցէք ծրագիր, լուսանկարներ և նօտարական լիազորութեան թուղթ»։ Այս հեռագիրը պարզում է արդէն գործը և ես կարող եմ այժմ հանգիստ սրտով ասել թէ ինչ ուղղութեամբ կարող ենք մասնակցել Վիեննայի երաժշտական ցուցահանդիսին։

Ինչպէս ասեցի, մասնակցելը բաժնում է երկու կերպի, այն է՝ աշխատասիրական և կատարողական։ Աշխատասիրական մասին մասնակցել կամեցողները, եթէ ունեն մի արժանի բան ներկայացնելու՝ պէտք է ինկատի ունենան հետեւեալ կէտերը։ Ա. իրանց գր ւածքները կամ տպուած պէտք է լինեն և կամ շատ լաւ, խոյզր և մաքուր գրված, ոչ նեղ, այլ լայն գծված տողերով, լաւ թղթի վրա։ Բ. գրուածները պէտք է լինեն երգի (քանի ձայն կ'ուզէ լինի) և դաշնամուրի, կամ երգի և օրկէստրի համար, և Գ. պարտիտուրան (partitura, ընդհանուր գրած) այդպէս մի անդամ գրված լինելուց յետոյ՝ պէտք է տուանձին առանձին թղթերի վրա գրված լինեն երգի ամեն մի ձայնի, օրկէստրի ամեն մի գործիքի և դաշնամուրի մասերը ջոկ ջոկ, որպէս զի այնտեղ արտադրելու կարիք չը լինի և արտադրելուց վրիպակներ դուրս չը գան, որը կարող է պիէսային վնասել։ Իսկ միաձայն երգ առանց ձայնական կամ գործիքական ներդաշնակութեան գրված ներկայացնելը պէտք է համարել արգերված, նաև նրա համար, որ այդպիսին չի ընդունվի, և երկրորդ՝ որ այնտեղ ներդաշնակութիւն դրելու, arrange անելու ոչ տեղն է և ոչ էլ ժամանակը։ Լոկ դաշնամուրի, կամ օրկէստրի կարելի է։ Ինչ վերաբերում է պիէսայի յատկութեան՝ հայկական երաժշտութիւն ասելով՝ պէտք է լինեն կամ զուտ ասիական եղանակներ ասիական նախադասութիւններով, կամ ասիական եղանակներ եւրոպական նախադասութիւններով, և կամ թէ եղանակները և նախադասութիւնները խառն։ Այս երեք դէպքումն էլ ներդաշնակութիւն դրելու ժամանակ ամեն ինչ պէտք է ենթարկել եւրոպական շարադրութեան կանոններին, որովհետեւ չը կան այդ տեսակ ոչ ասիական և ոչ հայկական կանոնները։ Զը պէտք է երեւակայական համոզմունքների դիմել, ինչպէս առ հասարակ մեզանում ընդունված է։ օրինակ, անցեալ տարի Ռ. Պատկանեանի Թիֆլիս եղած ժամանակ մի ձայնագրութեան ուսուցիչ, նրա ներկայութեամբ, նրա մի երգը ձայնից արձանագրելիս, ձայները լաւ չը գտնելով, գրում է ինչպէս հասկացել է և ներքեւը գրաւոր վաւերացում է տալով որ հայոց եղանակներից ոչ բոլորը կարող են ճիշդ նոտայի առնվել, մինչդեռ այդ եղանակը եւրոպական է դուրս գալիս և հարիւ՝ լաւ էլ է գրվում։ Մի ուրիշ անգամ էլ երգերի հաւաքածուի (իբրա՝ անկանոն գրուածքների) ներդաշնակութիւն դրելիս խոստովանում են, որ այդ տեսակ երգերը չեն կարող բոլորովին ենթարկվել կանոններին, մինչդեռ կարող են։ Լաւ կը լիներ, որ ուղարկվելու գրուածքները խորհրդով և ըմբռնելի քննվէին։ Այդ մասին խորհուրդներ թէ՝ ընդունում եմ և թէ պատրաստ եմ տալ ամենայն սիրով։ Զը պէտք է մոռանալ, որ գրելը— հեղինակները միայն բաւական չէ դեռ հանդիսացնելու գրուածքը։ դեռ պէտք է փորձել, փորձուածը ներկայացնել բեմի վրա, կամ մի շրջանում, ներկայացվածի մասին ժողովրդի կարծիքը քանիցս անդամ լսած լինել, եթէ հարկն է, պակասութիւնները ուղղել, փոփոխել, նորից փորձել և ապա ծրագրի մէջ մտցնել։ Այդ տեսակ փորձը չը պէտք է թողնել հանդէսին այնպէս, ինչպէս բժշկութեան առաջին փորձը չենք կամենում մեր գլխին։

Աշխատասիրականին համար ես պատրաստել եմ Ա. եկեղեցական երգերից— պատարագի արարողութիւնը, մի քանի չարականներ, մի քանի սաղմոսներ և մի քանի երգ ժամերգութիւնից, Բ. սրբազան երգերից—մաղթանքներ և աղօթքներ, Գ. ժողովրդական զանազան ճեւերով, Դ. քնարերգական հին և նոր, Ե. իմ հեղինակութիւնները և իմ Շաբան օպերայից կտորներ կամ եթէ հարկ լինի լիովին։ Այս բոլորը քառաձայն, դաշնամուրով և օրկեստրով։ Մի միայն եկեղեցականը կարելի է նաև առանց դաշնակական նուագածութեան — կամերտոնով։

Դալով մասնակցելու կատարողական կերպին, որ ամենագլխաւորն է՝ ինչպէս գրել էի, կարող է լինել չորս տեսակ, չորսն էլ Պ. Շահլամեանցի մասնակցութեամբ։ Օրինակ, Բագուի մեծ խմբով, Վիեննա պատրաստված խմբով, 8 հոգի զօրեղ ձայներով և Պ. Շահլամեանց մի այնակ, և այս բոլորը լաւ խմբագրված։ Պ. Շահլամեանց, որը ներկայանալ և մասնակցել խոստացել է՝ կատարողական մասը յանձնայն դէպս իրագործվելի կարելի է համարել։ Բաժանմունքից երեւում է, որ եթէ ոչ մի տեսակը չաջողվի՝ Պ. Շահլամեանցի մենակ գնալը միշտ կայ և կ'աջողվի։

Աշխատելով ընտրել մասնակցելու ամենալաւ տեսակը, ես մատնացոյց եմ անում չորրորդի, այն է մեծ խմբով ներկայանալու վրա, չը նայելով որ դա շատ դժուար բան է և մեծ ծախսեր է պահանջում։ Բայց ի՞նչպէս կարելի է չը կամենալ և մի այսպիսի կարեւոր խնդիրը լուծելու համար ամեն ջանք գործ չը դնել։ Եթէ անկարելի լիներ, դա ուրիշ խնդիր է, բայց կարելի է և շատ էլ լաւ կարելի է։ Զը պէտք է փախչել ոչ նեղութիւններից, ոչ զոհաբերութիւններից և ոչ էլ մեծ փող ծախսելուց։ Մեծ որ սատմ եմ, հարիւր հազարներ չեն և ոչ էլ շատ տասնեակ հազարներ։ Հարկաւոր է փող ճանապարհածախսի, բնակարանի և խմբի ուռճկի համար այն չափով, որ նա կարողանայ ապրել և իր թէ առօրեայ և թէ բեմական զգեստը հոգալ։ Ցնաեական հաշուով դնալու, կատարելու և դալու համար առնուազն հարկաւոր է 25,000 ռուբլի։ Ինչ է նշանակում այսպիսի մի դումար այդ գործի համար, չնչին փող։ Բայց չեմ համարձակվում այս տեսակ խնդիր առաջարկել ոչ ոքի, որովհետեւ անցեալ տարի հոկտեմբերին Մշէլի միջոցով մի անդամ դիմել եմ խնդրելով աջակցել գործին ով ինչով կարող է, նիւթական և բարոյական նպաստով, ոչից յետոյ ոչ ոքից ոչինչ չեմ ստացել և ոչ էլ մի խորհուրդ։

Իսկ գործը այսպէս է։ թէ այդ բոլորը փողը չէ կորչելու, որովհետեւ Վիեննայում մուտք պէտք է ունենանք և թէ այս ճանապարհորդութիւնը կարելի է միացնել մեր Բագուի խմբով Եւրոպա և Ամերիկա գնալու ճանապարհորդութեան հետ, չը նայելով որ վերջինիս համար դեռ վաղ է։

Այն ինդիրը՝ որը մեր խումբը մեն ածելով ասնելու է Զիկագո՝ իմ յորդորմամբ յանձն է առնում գործը սկսել հիմիկանից հէնց, յատկապէս նրա համար, որ Վիեննայի ցուցահանդէսին հայերի կողմից ներկայացուցիչ լինել կարողանք։ Ցալիս է մեզ ամբողջ մի տարվայ ճանապարհածախս՝ բնակարան, ուճիկ, համերգներից տոկոս և ապահովութիւն, միմիայն խնդրում է իմ առաջարկած պայմանները մեղմացնել, որը իրան համար ծանր է թւում։ ես էլ գործի աջողվելման համար վճռել եմ դիմանել։ Այս դէպքում մեզ այլ եւս կամ բոլորովին փող չը պիտի հարկաւորվի, կամ ամենաշատը միմիայն Վիեննա հասնելու և սկզբնական ծախսերի համար կը հարկաւորվի 5000 ր., որ անպատճառ մի կերպ պէտք է ճարել փոխառութեամբ այն պայմանով, որ վերադարձին եթէ փող լինի՝ վճարել, իսկ եթէ չը լինի՝ պարտքը ինձ վրա թողնել տարուց տարի մաս մաս հատուցանելու համար։ Եթէ այսպէս հարկաւորվի, իր ժամանակին կը յայտնեմ, բայց որպէս զի պատրաստ լինենք հիմակվանից, խորհուրդ եմ տալիս հետեւեալ ձեւը։ Գործին համակրող Թիֆլիսի և Բագուի ունեւոր հայերին մնալ, մի երեք հոգուց բաղկացած մասնաժողով կազմել և յանձնել նրան մեզ Վիեննա հասցնելու հոգը։

Ծրագիրը կազմված է վերոյիշեալ աշխատութիւններից։

ԿԱՐԱ-ՄՈՒՐԶԱ

Զ. Ա. Ի. Ա. Կ. Ը.

Զգայուն յօդուածագիր մը երեքշաբթի աւուր «Արեւելք»ի մէջ գրած էր յարգամեծար Կէօղիւրեան Թադէոս պատուելին նը-կատմամբ յարգալից, գոգորիկ կոսը մը իւր սկզբնաւորութեան մէջ, այլ վիրաւորիչ իւր վերջաւորութեան մէջ։ Որքան որ կը ճանչցուի ամենուս յարգելի պատուելին, ոչ նուազ կը ճանչցուի նաև իւր որդին Պ. Աւետիս, պարկեշտ, աշխատող, երիտասարդ, ուսեալ երիտասարդն։ Ո՞վ է որ պատուելիին զուակը տեսած և չէ համակրած նմա, չէ տեսած ի նա պարկեշտութիւն, ուղղամտութիւն և բարոյականութիւն։ Օր մը պատահած է որ պատուելիին դանդատին իւր ազգուն համար, իւր տարուն արարքներուն համար, և պատուելին կը կարծէք որ, չատ մը հարերու պէս զրկուած ըլլայ պարկեշտ ու պատուաբեր զաւկի մը առթած գոհունակութենէն։ Իւր խորհող հայրն ամենէն աւելի, հաւատացէք, Կ'զգայ իւր մէջ իւր սրտին խորէն, իւր խղճի ձայնովն թէ՝ իւր զաւակը բնաւ արատ մը չէ բերած իւր անուան, և իւր հպարտութիւնն անսահման է իւր զաւկով։ Այսպէս կարծելու, նոյն իսկ հաւատալու իրաւունք չունի՞նք երբ կը ճանչնանք պատուելին այնքան ուղղամիտ, զբան իւր զրդին՝ այնքան պարկեշտ։ «Սապահ»ի՝ ի՞նչպէս յօդուածագիրը, այդ զաւակը ամուսնացեր է և բաժնուեր է իւր հօրմէն անկար...»։ Ահա իրողութիւն մը հասկցնելու ամենապարզ ձև մը որ ամբաստանութիւն մ'է։ զաւկի մը ամենամեծ յանցանքն իւր հօր զէմ։ ապերախտութիւն։

Պէտք է գիտնայ Պ. Յօդուածագիրը թէ ընտանեկան այդ խնդիրը բոլորովին հեռի է իրողութեան բուն ձեւն ունենալէ։ Մենք ահմանենք զայն։ թող ինք հետաքրքիր լինի հարկաւոր իւր ամբողջ մանրամասնութեամբ։ «Այդ զաւակը հայրն «ամուսնացուցեր է» և յետոյ «տոպրակ» բաժնուեր է իւր հօրմէն անկար...»։ Ակնկ աւելին թող չը փնտռուի մեզմէ հրապարակաւ։ քանզի խնդիրն անհատական է, մանաւանդ հօր մը և զաւկի մը մէջ եղած ընտանեկան գէպք մը։ Հայր մը որ զարգացեալ է, խելք ունի, խելք ունի, և զաւակ մը որ ազնիւ է, իւր նուիրական պարտականութիւնները գիտնալու չափ գիտակցութիւն ունի, կրնան զիրար հասկնալ շատ ու դիւրաւ։ Անոնց մէջ երրորդի մը մտաքն մտնանդ այն դարավերջիկ ձեւով, որ գովելի չէ, անհոգեմութիւն է։

Պ. յօդուածագիրը պէտք է հասկնայ, իմանայ թէ՝ իւր ամբաստանած անձը, զաւակը իւր չահուն համեմատութեամբ, ամենանպաստաւորն է վեր օգնած է, կ'օգնէ և պատրաստ է օգնել ցմիչտ իւր հօրն և մօրն։ և բաց ասած ամեն ասիճանի մէջ, ամեն ժամանակ, ընտանեկան կենաց խաղաղութիւնն այնքան նախանձելի, քաղցր, թանկագին է, որ ոչ մէկ մարդ կրնայ ուզել զայն զոհել... անհանդուրժելի քահանգներու։

Աբրլ.

ՎԱԹՍՈՒՆ ՀԱԶԱՐ ԳՐԱՆԵՒ ՊԱՐԳԵՒԼ

ԱԶԳ.—Բուսելիի Երկաթուղեայ վիճակահանութեան վերջին անգամուան (1 ապրիլ Ն. Տ.) երկրորդ պարգեւը՝ 60,000 ֆրանգ շահող 1,846,895 թիւ բրոմբը մեր ծախածներէն ըլլալով, ասկից առաջ յատուկ ազդարարութեամբ ծանուցինք որ ունեցողը բերելով ստանայ շահուած դումարն, որ է ստանալի դրամ 1531 օսմ. ոսկի։

Ցարդ երեւան եկած չը լինելով այդ բրոմբն ու անոր տէրը, կրկին անգամ կը հրաւիրենք հասարակութիւնն որ մեր (Տիգրան Արծրեան) սատարագրութեամբ բրոմբ ունեցողը ուշադրութեամբ նային իրենց թիւերուն, մանաւանդ գաւառներէն գնողը։

Դալաթիա Կամուրջին դրսիսը թիւ 33
Գալաթիոյ

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

15

ԴՕՐԹՀՐԸՆ ԷՇԽՈՒԹԻՆ

ԴՕՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ԷՍ ՄԷՐՔԸՆԹԱՑԻ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Ա.ԱԳԼ. ՈՍԿԻ 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 10,439 944

ՀԱՍՈՑԹ 1890 ՏԱՐԻՈՑ 2,488,197

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Ա.ԱԳԼ. ՈՍԿԻ 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 3 975,500

ՀԱՍՈՑԹ 1890 ՏԱՐԻՈՑ 1,048,800

Ընկերութիւնս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած բաւական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար դիրնիք նոր գործակցել. նաև իրը ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի դիւրին համար մինչեւ ապրիլ ամսոյ առաջուն գոյանն 20,000,000 Ա.ԱԳԼԻԱԿԱՆ ՈՍԿԻՆ Կ'ԱՆՑԵՆ.

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Ա.ԱԳԼ. ՈՍԿԻ 110,000

ԴՐԱՄԱԳԼԻՈՒԽ Ա.ԱԳԼ. ՈՍԿԻ 500,000

ՄԱՐԻԹԱՑՄ.

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ չոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և գրամածրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Մէհմէտ Այի փաշա խան գետնայարկ թիւ 22 և 22 Ա՝ սենեակներն, առ ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ Գործակալ Կ. Պոլսոյ Վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ ԻԼԱՆ

Նիզամիյէ սարահնանէ անպարընտա մէվճուտ օլուպ ֆիրուխթ օլունճագ 1600 քիլուբ գըյեէ պաքը թամանրն պէհէր գըեէի ճէտիտի 37 փարաա վէ 2000 պագէր բամանրն պէհէր գըյեէի ճէտիտի 30 փարաա թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ մայրսրն 16նճը կիւնիւնէ գատար միւգայեէտէի իճբա օլունարագ մէգթիւր կիւնտէ գարարը գաթիսի վիրիլէճէկիմտէն իչթիրարնա վէ իրթէսի կիւնիւ 100տէ 5 գամնրտա թալիպ օլանարրն մագամը Սէրասքէրի լեվագիմաթը ումումիյէ տայիրէսինտէ կէրմէէրի։

Նո. 17 2—3

Մըզըրագը սիւարի ալաթը իւմէրասրնա մախսուս պէեաղ սիմմ չերիտլի վէ նիքէլ թէնեքէ իլէ էբօլէթ չիթթի 5 պէհէր չիթթի 83 1/2 զրուշ, ալաթը մէգթիւր զապէթանրնա մախսուս պէյաղ սիմմ չերիտլի վէ նիքէլ թէնեքէ իլէ էբօլէթ չիթթի 32 պէհէր չիթթի 24 1/2 զրուշ, ալաթը մէգթիւր իւմէրա վէ զապէթանը բիւգուվինէ մախսուս զաշիեէրը իչիւն սիմմ քեպլով պէեաղ չերիտա 37 զաշիեէեէ քեպքի պէհէր արշընը ճէտիտի 5 զրուշ 5 փարա, ալաթը մէգթիւր նէգիրաթընա մախսուս նիքէլ թէնեքէ իլէ էբօլէթ չիթթի 460 պէհէր չիթթի 22 զրուշ։

Նիզամիյէ էլպիսէ անպարը իչիւն միւպայեա օլունճագ պալէատէ մուրագամ 4 գալէմ էչեա քիլաթը մուրագամէէրի իլէ թալիպլէրի էօհտէսինտէ օլուպ մայրսը Բուսինին 18ինճի կիւնիւնէ գատար միւնագբասը իճրա օլունուպ, մէգթիւր կիւնտէ գարարը գաթիսի վիրիլէճէկիմտէն իթաարնա վէ իրթէսի կիւնիւ 100տէ 5 թէնգիլինէ թալիպ օլանարրն մագամը Սէրասքէրի լեվագիմաթը ումումիյէ տայիրէսինտէ կէրմէէրի։

Նո. 18 2—3

Ինչաաթը ասքէրիեէ իչիւն միւպայեա օլունճագ իւզրէ 1,000,000 ատէտ Բեաղրտխանէնին ատի քիրտէ թուզլասը իլէ 500,000 ատէտ մաքինա թուզլասը միւնագբասընրն մայրսրն 20նճի չարչէնպիհ կիւնիւ գարարը գաթիսի վէ ֆէրտասը 100տէ 5 թէնգիլաթը մուգարրէր օյնամ իլէ թալիպ օյանարրն ինչաաթը ասքէրիեէ տայիրէսինտէ միւրաճաաթ իթմէէրի։ Նո. 19 2—3

Տէրսաատէթ վէ պիւլասը սէլասէ վէ ինչաաթ վէ թամբաթը ասկէրիյէ իչիւն միւնագասայա գօնուլան պիր սէնէդիք չալը վէ քէօմիր քիրէճէլերի թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ մայիսին 20ինճի չարչէնպիհ կիւնի գարարը գաթիսի վէ իրթէսի կիւնի % 5 թէնգիլաթը մուգարրէր օյնամի իլէ թալիպ օյանարրն ինչաաթը ասկէրիյէ տայիրէսինտէ միւրաճաաթ իթմէէրի իլան օյանուր։

Նո. 15 3—3

Ինչաաթը ասկէրիյէ իչիւն Բեաղրտխանէտէի խարմանլարտան Բանկաթիյէ արբաա իլէ գարատան նագլ իթտիրիլէճէք 1 1/2 միլիոն թուզլանրն նագլէյէ իւրէթի միւնագասայա գօնուլարագ պիր ատէտի 46 զուրուչա թալիպի էօհտէսինտէ օյնամ մայիսին 20ինճի չարչէնպիհ կիւնի իհտիյաթ մուգարրէր օյնուլուտնան թէնգիլէ թալիպ օյանարրն ինչաաթը ասկէրիյէ տայիրէսինտէ միւրաճաաթ իթմէէրի իլան օյանուր։

Նո. 16 3—3

ԴԵՂ ՁԵՐՄԻ ԵՒ ՏԵՆԴԻՑ

Տաքթոր Այէրի ներմային հիւանդութեան, այս գեղն որ անխառն քաղաքութիւն մի է զուտ բուսեղինաց, է դասանհամ և ազդու կազդուրիչ ամէն տեսակ ֆիզիքական խանգարմանց, որ յառաջ կուգան ճաքճախուտ վայրերու չերմաս կլիմայից վառ ու տապակնեալ օդերէն, որուն օգտակարութիւնն և ապաքինիչ տայդ յայտնութիւնն երաշխաւորեալ է նորա անհամար ազգականքը ասոյդ գիտուն ամէն։ Այս ֆիզիքական խանգարմանցն յառաջ կուգան օդին մէջ լողացող թունաւոր ոգի վարակեալ նիւթոց մէջտեղը, որք թոքերն անցեալ կը մտնեն արեան մէջ, կը խանգարեն լեարդն և յառաջ կը բերեն տեսակ տեսակ չերմք և ամէն բան, և արեան թունաւորումն. որոյ առ անուանիքը աբուսած է. չերմն և տարուսա, թագուն չերմ պարբերական չերմն, ընդհատակալ չերմն մանգային ամնդ և հրատապ տենդեր։

Թունաւորեալ օդերէ պատճառեալ հիւանդութիւնք կը պատահին այն տեղեր ուր մեծ ոգիներ ապականեալ և թունաւորեալ է ճաշեմներէ կամ ճաքճախուտ ուրուրեալ վայրերէ մանաւան նիւթերով, կամ բաց տղանդներէ և ալանների ծակ տիներէն եկած թունաւոր կազերով, զոր մարդիկ կը ծծեն ընչաւութեամբ։

Այդերի ներմի ու տենդից գեղը կը ընդէր այդ գունաւոր նիւթոց կամ կազերու ազդեցութիւնն վ. գուրս կը վանէ զայն մարմնոյն մէջէն, որոյ գործածութիւնն ստուգապես անվտանգ և անվնաս է և օգտան տայդ, միայն թէ որուան հրամանի. համեմատ գործածուի։ Այը ծախուի Մարսեան և ընկերաց Ամերիկեան վաճառատան մէջ ի Ղալաթիա կ. Պոլսոյ։

22

SIROP DE QUINQUINA
FERRUGINEUX
de GRIMAULT et Cie
Pharmaciens à Paris

Բարիս էճզամբարընտան Կրիմոլ կէ զուտ մրանեասընրն չէվգսի կէ զընազընալը շուրուպու.

Տիմաղ խոշ կէլէն իչլու պէրրահ շուրուպտա, ինսանա զուվվէթ վիրէն զընազընտան մատտա, գանրն պաշլըճա անասրբընտան օյան չէլիգ տախի վար տը։ Բարիսին էն մութեպէր հէքիմէերի, բէնգսիզլիի տէգի իթմէք, վէ կէնճ զըզլարրն վիճուտլերի սերբիլմէսինի զօլայլաթմագ, վէ գուվվէթտէն տիւզմիւշ ատամարա զուվվէթ վիրմէք իչէն, մէգթիւր շուրուպու խթիմալ իտտիրլէր։ Գասընրարրն էքսէր տէգա տիչաբ օյտուգլարը գանսըզլըզ, վէ Լէօզորէ Թասիր օյունան գատընրարա մախսուս խասթալղտան նէդէթ խէն, վէ թէհամմիլ օյունմագ տէրէճէտտ օյան միտէ աղրըլարրը անինտէ տէգի իթտիկի կիպի, գատընրարրն ատէթնի նիղամմնա տէմամ իթտիրիր վէ գօլայլաթըրը։ Բէնգսիզ, լիմիաը, վէ սըրաճաը չօճուղլարա տախի հէքիմէր պու շուրուպու Վիրիլեր, Վէհեաբլ իչլու շուրուպ, իչտահը ալար, եէմէյի գօլայ համմ իթտիրիր, վէ չալըմատան վէ ես ուզուն միւտտէթ տէփտիճէն խասթալրգ սէպէպնտէն գանրարը ազամը օյան պէրիմէ քէսանա ֆայիտէլի տիր։ Պուտա գուլլանան չօգ սիրմէյիպ մահասսէսնամ Թէնը կէօրիր։

ԿՐԻՄՈԼ, ՎԷ ԳՈՒՄՐԱՆԵԱՆՔՆԵՆ ԶԷԼԻՔԻԼ ՎԷ ԳԸՆԱԳԸՆԱԼ ՄԱԼԱԿԱ ՇԱՐԱԳԸ

Ինչու մուսիճէտտ պուլը նան չարբաը, տօղրուտան տօղրու Մալակա տան տաթրն ալմըշը տրր. ֆասրկազամզ, էն ազը օն սէնէլքտէն ազարը լարաա խթիմալ իթմէզ։ Իչլու չարբաա, ատամա գուվվէթ վերիր, եէմէյի հազմ իթտիրիր, վէ մասկէ ֆայիտալի տիր։ Տիմնա բէք խօշ կէլիպ, «Քրէքինա ժօն բոտեալ» Թասիր օյունան զընազընտան չարաղարրն խթիմալ օյունմասընը Թասիկիէ խտէրիզ։ Սաթըլըր պէտիրա էչրսխանէլէրտէ։

Բարիստէ վիճիէն օտաղընտա 8 նումերալա վէ ասիր մէշհուր էչրսխանէլերտէ պուլունտար։

C

SANTAL DE MIDY
ԳԵՂԱՅՈՐԴ Ի ԲԱՐԻԶ

Պէտք չի Թասիր ֆոպալի, ֆիպէպի, կաղարարիչ հեղուկներու։ Կը բժշկէ 48 ժամուան մէջ ասրաֆոխի հիւանդութիւնները. — ամէն մի գեղատան կը գտնուի. այն անունը սուտ տատերով։

Բարիզ, 8, Վիվիէն փողոց, 8։

ԼԱՆԳԻԼԱՅԻ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Ի ՄԱՆՉԵՍԹԷՐ

Հիմնուել 1852 թ.

Դրամագլուխ Ա.ԱԳԼ. ՈՍ. 3,000,000
Յի Դեկ. 31ին սեւանդ արուած գրամ. 1,771,006
1891 դեկ. 31ին պահեստ 1,362,953
Հասոյթ 1891ին 991,260

Այս ընկերութիւնը ընդդէմ հրդեհի կապահովի ամէն տեսակ էնէք, կահ, ապրանք, ի Պոլիս և ի շրջակայքն մինչեւ և Նեապոլիս։

Վնասի ատեն արագ և խղճամիտ վճարում։

Տեղեկութեանց համար դիմել առ գործակալութիւնն, 1 և 2 Իզզէթ փաշա խան, Ղալաթիա։

THE LANCASHIRE INSURANCE COMPANY

Գործակալ ԻՐՉԱՐՏ Մ. ՊՈՆՏ

Նէրէլ-յոգոսոչէտ

ՊՈՆՏ, ՍԷՎԼԷՐ ԵՒ ԸՆԿ.

COMP. RUSSE
DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Նաբեռուան երթեւեկութիւնք

Բշ. 18 30 Օտեսայի ուղղութեամբ, ժամ 2ին յետ միջօրէի։
Բշ. 19 31 Ռէգիսանդրիոյ ուղղութեամբ, ժամ 5ին յետ միջօրէի. Պորտէնի համար՝ առաւօտեան ժամ 11ին։
Բշ. 20 1 Թիֆլասոյի ուղղութեամբ, առաւօտեան ժամ 11ին։
Բշ. 20 1 Սուրհանդակ գեղի փոքր Ասիոյ նաւահանգիստները մինչեւ պաթում, առաւօտեան ժամը 11ին։
Բշ. 212 Օտեսայի ուղղութեամբ, ժամ 2ին յետ միջօրէի։

—Ազգ. Մայիս 20/1, երեքշաբթի օրը կ պոլսէն գեղի Սուրիոյ նաւահանգիստները մեկնող ուղեւորք Զմիւռնիոյ մէջ պիտի հանդիպին Թրիքալի, պէյրութ, Կայֆա, և Բոր-Սայիտ գացող շոգենաւը։

1

ՖԱՆԵԼՈՑԻ ՀԻՄՈՒՐԱՆ ԵՒ ՎԱՃԱՌՈՒԹԻՒՆ

ԱՍԼԱՆԵԱՆ ԵՂԲԱՐՑ

Ի Մանմուտ փաշա, Փիւրքի խան, Թիւ 26 եւ 15, Նաեւ կը ծախուի Պահնէ Գարու. Մաքսատան կարգ, Թիւ 44 Նախնիքեանին Թօհաֆիյէի վաճառատունը.

ԿԱՐԴՈՒՄ ԱՐՍԼԱՆԵԱՆ ԵՒ ԵՂԲ. Կ. ՊՈԼԻՍ ՓԻՒՐՔԻ ԽԱՆ ԹԻՒ 26

Թէ՛ ձեռ և թէ՛ փոքր քանակութեամբ՝ արանց, կանանց և տղայոց համար՝ անխառն բրգէ, մանածէ, եւայլն, ուզուած թանձրութեամբ և ուզուած չափով յանձնարարու. թիւնք կ'ընդունուին ու պատրաստ կը ծախուին Փանելա չապիկներ, վարտիքներ, միսոցուներ. եւայլն։ Մեր ապրանքները կը մրցին եւրոպականներուն հետ թէ՛ ամանութեամբ, թէ՛ գիմացկունութեամբ և թէ՛ իրենց նուրբ ճաշակով. Ցանկալորդք ամէն կերպիւ գոհ պիտի մնան։

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԵԲԵՆԱԿԱՆ ՇԻՆՈՒԹԵԱՆՑ ԵՒ ԶՈՒՎԱՐԱՆ

ՆԱԽԿԻՆ ԳՈՐԾԱՐԱՆ ՍԷՔ ԵՂԲԱՐՑ, ՏԱՐՄՇԹՈՒՆ

ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԵՒ ԶԱՆԱԶԱՆ ՇԻՆՈՒԹԻՒՆ

Կը հասասարուին ցորեն և հանգչելն նիւթեր ալուրա յատուկ խարսիներ, Բրինձ կեղեւելու գործիքներ. Գարի փեղկող և մաքրող ալօրիք. Ակսող մեքենայք

ՇՈՒՆԵՐԻՒ ՄԵՏԵՆԱՑՔ

Բլանով մը և բազադրեալ գրոմեան հանմնամ յոյժ նուազ տպաւորելու եղբաբարութեամբ։ Կիսալոր մանուքի, արուեստական եղբիմուքիրք.

ՑՈՐԵՆԻ ՏՑՆԵՍԱՐԱՆՔ ՋՐԱՆՑՔ

ՓՈՒԼԱՆՑՄՐՆԵՐ

Լաւ դեբրանական կամ ամերիկեան գրուբեան (Սիլէր).

ԱԳԻՒՍԱՐԱՆ ՋՐՏԵՂՄՈՒՆՔ

Ագիւսարանք կը հատատուին Երլանանեւ. փեղ համար երկաթէնէք Ագիւսարանի մեքենայք

Շոգենաւերուն ապրանք պարպող վերամարան մեքենայք

Շարժուն վերամարանք, փոխագրիչ մեքենայք.

ՊՏՈՒՏԱՑԱԿԱՆՔԻՒՐ ԵՒ ՋՐԱՐԱՇԱՆԱՆ ԱՑԻՒՐ

Ջրաբաչխական վերամարանք, Լբրաբաչխական յարմարել մեքենայք։

Աչքարտի ամեն երկոյց մէջ կը զրկուին. սակայն ինչ, պայմաններն յոյժ գոհացուցիչ են վճարմանց գիւրին։

Ընդհ. Ներկայացուցիչ Ժ. ՍԲՐԻՆԿՍԱԼԶ, Կ. Պոլիս, Կալաթա, Սելանիկ խան, 29.

Ա.ՈՒ.Ա.ՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒԱԿ

Սբրնեկ-Ամէլիոս, Կ. Պոլսոյ և Օդեսայի միջև

ԹՈՄԱՍՈՒԻԼՍԸՆ ՈՐԴԻՔԱԲԿ

Անուանք	Թիւեր	Անուանք	Թիւեր	Անուանք	Թիւ
Ալպանս	2000	Գեամինկս	1600	Բալբրմ	3200
Ալճէրս	3000	Կալիբէօ	5500	Բանտեր	1700
Ալօյիս	5500	Կիրանս	2200	Բլանէ	1500
Ակամ	2300	Կոզս	1800	Բոլս	1000
Արիսգրդ	3000	Կրօնսս	2200	Գուիդդ	2800
Պասանս	3000	Հիրս	2000	Դրեպիթ	4400
Պորտիս	2200	Հիսալկ	3800	Դրնատդ	3200
Պրամս	2000	Հինտու	7000	Իսլս	3000
Պրիմրոզ	8800	Հուանգէ	1200	Բոսէ	3500
Դէլրս	2600	Լայակ	5000	Բոզարիս	3500
Գալիբաս	2500	Լուեան	2300	Սալէրնս	4000
Գասէս	2100	Գէլլս	2000	Սպեդիսկ	8200
Գաբրս	2000	Գոլբրիս	4200	Սարգս	2000
Գամս	2700	Գոնիս	2200	Սիլվիս	2000
Զիրակս	5000	Լէս	2000	Ուրէնտս	4300
Գրիս	2500	Լէբանիս	4500	Թ. Ուիլսըն	3000
Գալորասս	3400	Լիբրնս	3000	Թուբրս	1200
Տիդս	2500	Մարս	1500	Թուրնս	2800
Տամնս	2500	Մարբիկս	4300	Թորբիսս	900
Սարս	4800	Մարգիլս	6500	Ուբրանս	5000
Տրաբս	2100	Միլս	2000	Վոլթուրնս	5000
Լանդամն	2600	Մուրինս	3100	Եէսս	3600
Լյուսրասս	3000	Նէրս	2000	Զէպրա	1000
Լէբրիգրս	3200	Օրլանս	3000	Տիմարիանս	200
Էրմիս	2600	Օթէլլս	5000	Զրմնս	200
Ֆայրան	800	Դրանս	4200	Զէբրս	140
Ֆիլս	700	Գէդս	2000	Միսգրիթս	120
Էմիրլրդն Մոնարք					8000
Բիրմինգ Մոնարք					8000
Լիվրբուլ Մոնարք					8100

Ապահովութեանց համար ամէն դիմումներ կ'ընդունուին

Դիմել առ Ֆ. ՀԻԼՏ ԵՒ ՈՒԻՅՕ

Գործակալք

Թիւ 17-18, Փիւշիւք Միւլէթ խան, Ղալաթիա

7

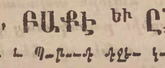

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՒԵԱՆ

Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսիլիայէ և Պոռտոֆ դէպ Կոնստանդնուպոլիս Բաքու

Սամսոն, Տրապիզոն և Գաթում երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Մարսիլիէն որ մայիս 25ին Մարսիլիայէն և մայիս 31ին կ. Պոլսէն պիտի մեկնի։

Մարսիլիա երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Ալեքսանդրիա որ պիտի մեկնի մայիս 31ին

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնելով,

Ս. կարգ 245 ֆրանք
Բ. » 175 »

Ուղղուի և տրամ տալիս

Նաւագոյնքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատարն

ԹՈՄՈՔ ԸՐՊՈՒԼ

Մոմճանէ Սիրէ ֆրան ւէգ

3

Արտօնատէր Ս ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՒ

ELIXIR DIGESTIF DE PEPSINE
de GRIMAULT et Cie Pharmaciens à Paris

ԲԱՐԻՍՏԷ ՄՈՒԳԻՄ ԷՃՉՈՒՃԸ ԿՐԻՄՕԼ ՎԷ ԳՈՒՄՐԱՆԵԱՆՔՆԵՐՆ ԹԷՐԹԼԿ ԷԹՄԷՔ օրտուզու ԷԼԻՔՍԻՐ ՏԻԺԷՍՊԻՖ ՏԸ ԲԷՔՍԻՆ Նամ սինտրիճի վէ եաման համմ իթտիրլիճի մուսալի էէսի։

Միտէ խասթալղրարրնան էբվրիսի, միտէտէ, Թասրիֆ համմ իթտիրմէ քիֆայէթ իտէճէք զատատը հազմա տայիր սու պուրունմասընտան Նէդէթ խտէր։ Գանան միտէրնին սուտու իլէ Թէրթիկ խտիրմէշ օլան Կրիմոլ վէ Գումրանեան մանդրագորա Նամ մուարիէսինին չու խասուսէի վար տրր քիչ, ինսանրն միտէսինտէ էէմէյի համմ իթտիրէն սու ելէրնի թուքար։ Իչէք պու սու օ սու տուր քիչ սախտ լաքթիք իլէ պիրլէշտիրէր. ինսանրն միտէսինտէ կիրէն հազման էթմէնի սուտա Թաքվիլ խէր, վէ պատհհանա կէրէքտր սու տա գան լոր։

Նէմա վէ զուվվէթ վիրմէն չարաղարրն բուհաու (ալգզօլ) Բէբսինի հէր կէօնա էէշտանէն իլէ սո բէրմէք մանանտարա խտէր։ Խնամ պու իչտան սոնրմէ հազ վէ Թազհալիր նանէ, իչլա, սաբա օրարագ վիրմէնի տիր։

Կրմէզ վէ Գումրանեան Կրիմոլ տը Բէբսինի, տիմամա հօր կէլիպ, վէ աթիտէ միտանրմէ խասթալղրարը ատի խտէր, վէ եաման էնմէնիս ալէր, եանի,

Նէմանի իլի սինտրմանի քիֆ.
Վէ պուրունմէր վէ միտ էքվիմէսի,
Վէ միտ իւմմէնէթի վէ սըզրազ,
Վէ չէտիս միտ ադրըզ,
Վէ զուամա վէ ամէլ,
Վէ պօղազ ադրըզ,
Վէ պօղազ չէմնի,
Վէ գարա ճիճէր խասթալղրարը։

Մէգթիւր մանանէն հազմէ գատընրարն խասթիրա էթմէնիզ էանի պրատը կիպի, կէրէք էթթիսարտրա կէ կէրէք խասթ ալրատան չրրան ատանդարա տարի զուվվէթ վէրիր։

C

ԴԱՐՈՒՍ ՄԵԾ ԳԻՒՆՏԸ

ԷԼԻՔՍԻՐ ԿՈՏԻՆՕ արագապէս կը բուժէ Մրիկամանց, Ոռնաճուճի հիւանդութիւնները, Ինֆլուէնցան, ունարիւնները, ձիրեալները, և այլն։ Կ'երիդասարդացնէ և կեանքը կ'երկարէ։ Իսկապէս վերանորոգիչ տարր մըն է։ արտակարգ գործութեամբ և անենան առատութեամբ նոր արիւն մը կուտայ։ Ընտասակար հիւթ մը չպարունակելով, ամէն տարիքի մէջ կրնայ գործածուիլ, առանց ոեւէ վտանգի։

Շիշը 20 ֆրանք։ ի Փարիզ, Ամէն լաւագոյն փողոց, Թիւ 7, վարչութեան կեդրոնատեղիէն խնդրել։ Տքթ. Ժիւլ Լաֆաժի տեսարակը, պատկաւոր Փարիզի բժշկական Համալարանէն։ այդ տեսարակը պիտի գրկուի ձրիապէս և առանց ճամբու ծախքի։

Ի Կ. Պոլիս կը վաճառուի Բանկոլէ Բրիտանական դեղարանը։

ԵՌԱՑԵԱԼ ԱՆԹԻԲԻՒԹԻՆ
ԼԸ ԲԷՏՐԻԷԼԻ

ԸՆԴԴԷՄ ԳԼԽԻ ՑԱՒԵՐՈՒ, ԾՈՎԷ ԲՈՒՆՈՒԵԼՈՒ ԳԵՐԱԶԱՆՑ ԴԵԼԻՐԱՆ ԷՆՑԼՈՒԷՆՑԱՑԻ ԵՒ ՏԱՆԿԻ

Ասիա Դեղատունքը կը փարատէ դեղին գործածութեան յառաջ բերած խիստ էրն և սրտի խառնուրդը։

ԼԸ ԷՏՐԻԷԼ, ԵՒ ԸՆԿ. Բարիզ, եւ դեղատանց մէջ։

ՇԻՐՔԻԹԻ ԽԱՅՐԻՑԻ
ԿԻՐԱԿՆՕՐԵԱՅ ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՅՑ

1892 ԱՊՐԻԼ 24 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ ՕՐԷՆ ԱԿՍԵԼ ՄԱՆՉԵՒ ՄԱՅԻՍ 20

Վասպուրական Էջմնոյ ընթացքէ

11 30 պէպէք Ա.Ամավ. Գուրուչ. Օրթաք. Պէյրք.
11 30 նէնիմ. Մէզ. Պէյրաք. Թար. Եէնիք Մրիկ. Ի. Հիսար Պէպէք Ամավ. Գուրուչ. Օրթ. Պէյլիթաշ
1 20 Ա.ամիք. Զէնկէլ. Պէյլեր. Գուզկ.
11 30 Պէյգոզ Բաշապ. Զուազգ. Գանլէ. Ա.Հիսար Գանամ. Վանիք. Զէնկ. Պէյլ. Գուզկ.
12 15 նէնիմ. Մէնամ. Պէյրաք. Թարապ. Եէնիք. Իսթէն. Մրիկ. Ի. Հիսար Պէպէք Ամավ. Գոր. Ի. Օրթաք. Պէյլիթաշ.
12 30 Պէյգոզ Բաշապ. Եէնիք. Զգուազ. Գանլրճ. Մրիկ. Ի. Ա. Հիսար Գանամիլ. Ամավամ. Զէնկիք Պէյլրգ. Օրթաք. Գոկնճ. Իսկիւսար Պէյլիք. Գապամաշ
12 40 Ի Ա.Գավ. Մէզարպ Տէօ. Թարպ. Պէյգոզ Բաշապ. Զուազգ. Գանլճա Ա. Հիս. Գանամլ. Վանիք. Զէնկ. Պէյլէր. Գուզկ. Պէյլիք
1 — նէնիմ. Մէզզ. Պէյրաք. Թարպ. Եէնիք. Մրիկ. Պէյաճ. Ի. Հիսար Ամավ. Գուրուչ. Օրթ. Պէյլիքթաշ
2 — նէնիմ. Մէզարպ. Պէյրաք. Թարպ. Եէնիք. Մեհեանա Մրիկ. Ի. Հիսար Պէպէք Ամավ. Գուրուչ. Օրթաք Պէյլիքթաշ
2 40 Ի. Ա. Գավագ նէնիմ. Մէզարպ Պէյրաքտ. Թարապ. Պէյգոզ Բ. պահնէ Զուազուգ. Գանլճ. Ա.Հիսար Գանամլ. Վանիք. Զէնկ. Պէյլրգ. Գուզկ. Իսպար.
3 5 նէնիմ. Մէզարպ. Պէյրաք. Թարապ. Եէնիք. Սթէն. Մրիկ. Պէյաճ. Ի. Հիսար Պէպէք Ամավ. Գուրուչ. Օրթաք. Պէյլիք.
4 — նէնիմ. Մէզարպ. Պէյրաք. Թարապ. Պէյգոզ Բաշապ. Զուազ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանամիլ. Վանիք Զէնկ. Պէյլէր. Գուզկ. Պէյլիկթաշ
4 15 նէնիմ. Մէզարպ. Պէյրաք. Թարապ. Եէնիք. Սթէն Մրիկ. պէյաճ. Ի Հիսար Պէպէք Ամավ. Գուրուչ. Օրթաք. պէյլիք.
5 45 նէնիմ. Մէզարպ. Պէյրաք. Թարապ. Պէյգոզ Եէնիք. Գանճ. Պէյաճ. Ի. Հիսար Պէպէք Սրվ. Պէյլրգ Օրթաք. պէյ Ի.
7 — Մրիկ. Ի. Ա. Հիսար Գանամ. Ամավամ. Զէնկ. Պէյլպէկ. Օրթաք. Գոգնճ. Պէյլիք. Իսպ.
7 — նէնիմ Մէզարպ. Պէյրաք. Թարապ. Պէյգ Բաշապ. Եէնիք. Մրիկ Գանլրճ. Ի. Ա. Հիսար Գանամլ. Ամավ. Զէնկէլ. Պէյլ. Օրթաք. Գուզկ. Պէյլիք. Իսպ.
7 45 Ա. Ի. Գավ. Եէնիմ. Մէզզ. Պէյլիք. Թարապ. Եէնիք. Մրիկեան Ի. Հիսար Պէպէք. Ամավ. Օրթաք. Պէյլիկ.
8 45 նէնիմ. Մէզարպ. Պէյրաքտէրէ Թարապիա Պէյգոզ Բաշապ. Զուազ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանամ. Վանիք. Զէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Իսպ.
9 15 նէնիմ. Մէզարպ. Պէյրաքտ. Թարապ. Եէնիք. Պէնեանա Պէյաճ. Ի. Հիսար. Ամավ Օրթ. Պէյլիկ.
10 — նէնիմ. Մէնարպ. Պէյրաք. Թարապ. Եէնիք. Մրիկ. Ի. Հիսար Պէպէք Ամավ. Գուրուչ. Օրթ. Պէյլիք.
10 35 նէնիմ. Մէզարպ. Պէյրաք. Թարապ. Պէյգ. Ի. պահնէ Զգուազ. Գանլճ. Ա. Հիսար Գանամլ. Զէնկիլ. Պէյլրգ. Գուզկ. Իսպ.
11 — նէնիմ. Մէզարպ. պէյրաք. Թարապ. Եէնիք. պէյաճ. Ի. Հիսար Ամավ. Օրթ. պէյլիք.

Կարմրաքար Էջմնոյ ընթացքէ

12 45 Պէյլիք. Օրթաք. Գուրուչ. Ամավ. Պէպէք Ի. Հիսար Մրիկ. Եէնիք Թարպ. Պէյաճ. Մէզարպ. Եէնիմ. Ի. Ա. Գավագ
1 30 Պէյլիք Օրթաք. Ամավ. Ի. Հիսար պէյաճ. Եէնիք. Թարապ. պէյ Ի. Մէզարպ. Եէնիմ.
1 45 Իսպ. Գուզկ. Պէյլեր Զէնկ. Վանիք. Գանամ. Ա. Հիսար Գանլրճամ. Զուազգ. Բաշապ. Պէյլգոզ Թարպ. Պէյաճ. Մէզարպ. Եէնիմ.
2 15 Պէյլիք. Օրթաք. Գուրուչ. Ամավ. Պէպէք Ի. Հիսար Մրիկ. Մեհեանա Եէնիք Թարապ. պէյրիք Մէզարպ. Եէնիմ.
2 45 Գապամ. Իսպ. Պէյլիք. Գուզկ. Օրթ Պէյլ. Զէնկիլ. Ամավ. Գանամ. Ա. Ի. Հիսար Գանլրճ. Մրիկ. Եէնիք. Բաշապ. Պէյգ Թարպ. Պէյրիքամ. Մէզարպ. Եէնիմ.
3 — Պէյլիք. Օրթ. Ամավ. Ի. Հիսար պէյաճ. Եէնիք. Թարապ. պէյրիք. Ա. Մէզարպ. Եէնիմ.
3 30 Իսպ. Գուզկ. պէյլպ. Զէնկ. Վանիք. Գանամ. Ա. Հիսար Գանլրճ. Զգուազ. Բաշապ. Պէյգ. պէյլգոզ Թարապ. պէյրիք. Մէզարպ. Ե.Նիմամալէ
4 — Պէյլիկ. Օրթաք. Գուրուչ. Ամավ. Պէպէք Ի. Հիսար Մրիկ. Մեհեանա Եէնիք. Թարապ. պէյրիք. Մէզարպ. Եէնիմ.
5 — Իսպ. Պէյլիք. Գոգնճ. Օրթաք. Պէյլերպէյ Զէնկիլ. Սրվամ. Գանամ. Ա. Ի. Հիսարը Գանլրճ. Մրիկեան.
5 15 Իսպ. Պէյլիք. Օրթ. Գուր. Ամավ. Պէպէք Ի. Հիսար Մրիկ. Եէնիք. Թարապ. Պէյրիք. Մէզարպ. Եէնիմ. Ի. Ա. Գավագ
6 — Գապամ. Իսպ. Պէյլիք. Օրթաք. Ամավ. Պէպէք Ա. Ի. Հիսար Մրիկ Եէնիք. Պէյգոզ Թարապ. Պէզարպ. Մէզարպ. Եէնիմ.
7 — Պէ